

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Surabaya on Foot: Nová forma turismu na Východní Jávě

(Surabaya on Foot: The new form of tourism in East Java)

OLOMOUC 2020 TEREZA POKORNÁ

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Ondřej Pokorný, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne:

Podpis:

Anotace

Tato bakalářská práce zkoumá novou formu turismu, projekt Surabaya on Foot, který je zaměřen na rozšíření kulturního povědomí v Surabaye, hlavním městě provincie Východní Jáva. Tato organizace pravidelně pořádá pěší výlety po historických a kulturních památkách Surabayi, které jsou doprovázeny odborným bilingvním výkladem v angličtině a indonéštině.

První část práce je teoretická. Je zde vysvětlený význam turismu v dané oblasti, a to s využitím odborné literatury a internetových zdrojů. V praktické části této práce je popsáno, jak tento projekt funguje, jaký má vliv na rozvoj turismu v dané oblasti, kdo jsou účastníci těchto turistických výletů, a jak funguje propagace projektu ve veřejném prostoru. Praktická část vychází ze dvou typů dotazníků, které byly rozdány jak mezi členy SOF, tak mezi účastníky výletů. Součástí praktické části je také rozhovor se zakladatelem „Surabaya on Foot“. Celá práce je v příloze doplněna o fotografie pořízené během akcí této organizace.

Jméno autora: Tereza Pokorná

Jméno vedoucího práce: Mgr. Ondřej Pokorný, Ph.D.

Název práce: Surabaya on Foot: Nová forma turismu na Východní Jávě

Počet stran textu: 40

Počet stran práce: 69

Počet znaků včetně mezer: 88 349

Počet použitých zdrojů: 28

Počet příloh: 24

Klíčová slova: Surabaya, Indonésie, cestovní ruch, sociální projekt, cestování

Děkuji Mgr. Ondřeji Pokornému, Ph.D. za odborný dohled a cenné rady, které mi poskytl při psaní této bakalářské diplomové práce. Také děkuji Dennymu Sugardo, který mi poskytl veškeré potřebné informace o projektu Surabaya on Foot.

Obsah

Úvod	7
1. Cestovní ruch	8
1.1 Druhy cestovního ruchu	8
2. Cestovní ruch v Indonésii	9
2.1 Mezinárodní cestovní ruch	9
2.2 Domácí cestovní ruch	11
2.3 Cestovní ruch v provincii Východní Jáva	13
2.3.1 Populární turistické destinace v provincii Východní Jáva	14
2.4 Cestovní ruch v Surabaye	15
2.4.1 Populární turistické destinace v Surabaye	16
3. Projekt Surabaya on Foot	20
3.1 Typy výletů pořádané SOF	22
3.2 Navštívené výlety SOF	23
3.2.1 Výlet typu Historica (Surabaya)	23
3.2.2 Výlet typu Special event (Surabaya)	23
3.2.3 Výlet typu Cultura (Surabaya)	24
3.2.4 NP Komodo (NTT)	24
4. Rozhovor se zakladatelem SOF Dennym	26
5. Analýza dotazníků	28
5.1 Dotazník A – účastníci akcí SOF	28
5.2 Dotazník B – dobrovolníci SOF	36
5.3 Porovnání dotazníků a rozhovoru	43
Závěr	46
Resumé	47
Seznam zdrojů	48
Seznam příloh	51

Seznam grafů:

Graf č.1 – dotazník A – Pohlaví

Graf č.2 – dotazník A – Věk

Graf č.3 – dotazník A – Národnost

Graf č.4 – dotazník A – Důvod pobytu v Surabaye

Graf č.5 – dotazník A – Délka pobytu v Surabaye

Graf č.6 – dotazník A – Kde jste se dozvěděli o projektu SOF?

Graf č.7 – dotazník A – Byli jste někdy na výletu pořádaném SOF?

Graf č.8 – dotazník A – Na kolika výletech jste byli?

Graf č.9 – dotazník A – Na jakém typu výletu jste byli?

Graf č.10 – dotazník A – Zhodnocení doprovodného komentáře

Graf č.11 – dotazník A – Má SOF pozitivní vliv na domácí turismus? "

Graf č.12 – dotazník B – Pohlaví

Graf č.13 – dotazník B – Věk

Graf č.14 – dotazník B – Národnost

Graf č.15 – dotazník B – Důvod pobytu v Surabaye

Graf č.16 – dotazník B – Kde jste se dozvěděli o projektu SOF?

Graf č.17 – dotazník B – Jak dlouho pracujete v SOF?

Graf č.18 – dotazník B – Má SOF pozitivní vliv na domácí turismus?

Graf č.19 – dotazník B – Může být SOF považováno za novou formu turismu v Indonésii?

Graf č.20 – dotazník B – Vidíte svou budoucnost v této organizaci?

Úvod

Tématem této bakalářské práce je zmapování činnosti projektu Surabaya on Foot, který působí ve městě Surabaya na Východní Jávě. Projekt Surabaya on Foot (pro účely práce dále jen SOF) pořádá pěší turistické výlety ve městě Surabaya a v jeho blízkém okolí. Výlety jsou pokaždé zaměřené na jiný specifický aspekt, buď se jedná o historicky nebo kulturně zaměřené výlety. Cílem práce je zjištění, do jaké míry je tento projekt součástí turistického ruchu v Surabaye, jaká je motivace dobrovolníků a turistů být součástí tohoto projektu, a zda tento projekt má pozitivní vliv na rozvoj domácího turismu v Surabaye.

V teoretické části této práce jsou z důvodu zasazení do obecného kontextu turismu na Východní Jávě popsány nejznámější turistické destinace v této oblasti. Rozhodujícím kritériem při výběru těchto destinací byla jejich popularita na webových stránkách Ministerstva Turismu Indonésie a městských webových stránkách Surabayi. Zároveň jsou zde méně populární turistické destinace, které jsou propagované prostřednictvím projektu SOF. Dále je v této části popsána funkce domácího a mezinárodního turismu v Indonésii. Poslední část zahrnuje obecné uvedení do problematiky projektu SOF.

Praktická část se zabývá analýzou rozhovoru se zakladatelem celého projektu Dennym Zulfikarem Sugardo. Cílem rozhovoru bylo zjistit a popsat okolnosti vzniku projektu, jeho současnou situaci, a také budoucí plány týkající se rozvoje a rozšíření tohoto projektu do celé Indonésie. Další částí je vyhodnocení dvou typů dotazníků, které byly rozdány mezi účastníky turistického výletu a dobrovolníky, kteří tyto výlety pořádají.

Metodicky práce čerpá z literárních a elektronických českých i cizojazyčných zdrojů, uvádí získané informace a pokud je to možné, uvádí je do kontextu s daty získanými analýzou dotazníků. Každý dotazník se skládal ze 14 otázek, které měly za úkol zjistit, co si dotazovaní o projektu myslí, jak by ohodnotili organizaci celého výletu, a jaký má dle jejich názoru vliv na domácí turismus v Surabaye. Další použitou metodou byla analýza rozhovoru se zakladatelem projektu SOF Dennym. Rozhovor byl rozložený do cca 2 měsíců, kdy jsem se aktivně účastnila výletů SOF. Původně byl rozhovor strukturovaný, ale postupem času docházelo k vývoji otázek v rámci rozšiřování mých znalostí o projektu. Poslední použitou metodou v praktické části této práce bylo zúčastněné pozorování, kdy jsem se účastnila jednotlivých výletů organizovaných SOF.

1. Cestovní ruch

Turismus neboli cestovní ruch je pojem, který vychází ze slova cestování. Cestovní ruch vzniká tehdy, když se cestování stává masovou záležitostí, která je spojena s poskytováním specifických služeb, jako je například ubytování, stravování či doprava, a tyto služby jsou zabezpečovány určitou organizací.¹

1.1 Druhy cestovního ruchu

Základní členění cestovního ruchu dle Světové organizace cestovního ruchu UNWTO (United Nations World Tourism Organisation, Světová organizace cestovního ruchu) respektuje geografické hledisko. Dle tohoto dělení se rozlišují 4 základní druhy cestovního ruchu: domácí, mezinárodní, příjezdový (aktivní) a výjezdový (pasivní) cestovní ruch. Druhy cestovního ruchu, které jsou ještě zmíněny v této práci jsou udržitelný turismus a ekoturismus. Zde jsou jejich definice:²

Domácí cestovní ruch

Neboli anglicky „domestic tourism“, je druh cestovního ruchu, který zahrnuje cesty občanů po daném státu bez překročení státních hranic.

Mezinárodní cestovní ruch

Anglicky „international tourism“ představuje pobyt obyvatel v cizí zemi, musí tedy překročit státní hranice.

Příjezdový cestovní ruch

Jedná se o příjezd zahraničních turistů do daného státu a jejich pobyt tam.

Výjezdový cestovní ruch

Jedná se o výjezd domácích obyvatel do zahraničí a jejich pobyt tam.

Udržitelný cestovní ruch

Udržitelný cestovní ruch byl dle UNWTO v roce 2004 definován takto: „*Pravidla pro udržitelný cestovní ruch a jeho řídicí praktiky jsou aplikovatelné na všechny formy*

¹ KOTÍKOVÁ, Halina. Cestovní ruch – vymezení základních pojmů: Definice cestovního ruchu. In: *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. První vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2013, s. 15. ISBN 978-80-247-8873-9.

² Tamtéž, s. 19-20.

cestovního ruchu ve všech typech destinací (turistických cílů) a to včetně masového cestovního ruchu a různých specifických segmentů. Principy udržitelnosti se vztahují k environmentálním, ekonomickým a socio-kulturním aspektům rozvoje cestovního ruchu a nezbytností je dosažení vyváženého poměru všech těchto tří dimenzí tak, aby bylo dosaženo dlouhodobého účinku“³.

Ekoturismus

Ekoturismus je ekonomicky nezávadný turismus, který nabádá k zodpovědnému způsobu cestování ve vztahu k životnímu prostředí. Dalším cílem ekoturismu je edukace návštěvníků v oblasti udržitelného rozvoje.⁴ Mezinárodní ekoturistická společnost (The International Ecotourism Society, TIES) definuje ekoturismus takto: *"Zodpovědná forma turismu do přírodních areálů, která chrání životní prostředí a udržuje prosperitu místních obyvatel. Zisky z ekoturismu zůstávají místním lidem a slouží k ochraně a zachování tradic, ochraně přírodního prostředí a udržování sociálních, kulturních a náboženských hodnot.“⁵*

2. Cestovní ruch v Indonésii

2.1 Mezinárodní cestovní ruch

Definice mezinárodního turistu je: Mezinárodní turista je turista, který cestuje do jiné země, než je jeho bydliště, mimo jeho obvyklé prostředí po dobu nepřesahující 12 měsíců, a jehož výdaje nejsou placeny zemí, kterou navštívil.⁶

Indonésie je největší souostrovňový stát na světě, který se skládá přibližně z 17 000 ostrovů s bohatou kulturní historií. Tento fakt a také turisticky oblíbený ostrov Bali jí činí jednou z nejpopulárnějších jak mezinárodních, tak i domácích turistických destinací v Jihovýchodní Asii.

³ BURIAN, Michal. Co si představit pod pojmem „udržitelný cestovní ruch“. In: *Bio-Info.cz* [online]. 30.09.2010 [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <http://www.bio-info.cz/zijte-bio/co-si-predstavit-pod-pojmem-udrzitelny-cestovni-ruch>

⁴ HODONSKÁ, Tereza, HEŘMANOVÁ, Eva. Ekoturismus. In: *arts lexikon.cz* [online]. 9.4.2013 [cit. 20.3.2020]. Dostupné z: <http://www.artsllexikon.cz//index.php?title=Ekoturismus>

⁵ WOOD, M. E. *Ecotourism : Principles, practises & policies for sustainability*. UNEP, 2002, 32 s.

⁶ INDEX MUNDI. Indonesia – International Tourism: International Tourism, number of arrivals. In: *indexmundi.com* [online]. [cit.20.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indexmundi.com/facts/indonesia/international-tourism>

Cestovní ruch je významnou součástí indonéského hospodářství, největší zásluhu má ale domácí turismus (260 mil. pohybů ročně). Příjmy ze zahraničního cestovního ruchu nejsou tak zásadní, přestože od roku 2000 počet turistů přijíždějících do Indonésie neustále roste. V roce 2015 přijelo do Indonésie přibližně o devět milionů návštěvníků z cizích zemí více než v roce 2000.⁷ V roce 2015 toto číslo činilo přibližně 10 milionů návštěvníků.⁸

Dle Indonesia Investments je mezinárodní cestovní ruch jedním z ekonomických aspektů v Indonésii, který stále selhává a je jej potřeba zlepšit. V roce 2015 představovalo odvětví cestovního ruchu přibližně pouze 4 % celkové ekonomiky. Zahraniční návštěvník přispívá k zvýšení hrubého domácího produktu (HDP) země, protože způsobí vyšší devizové příjmy. Každý zahraniční návštěvník utratí průměrně 26–27 tisíc korun (1100 USD). Zároveň přispívá k zaměstnanosti Indonéského obyvatelstva. Odhaduje se, že celkem 9 % celkové pracovní síly v Indonésii je zaměstnáno v cestovním ruchu.⁹

V porovnání s Českou republikou, kam ročně přijíždí přibližně 29 milionů turistů, jsou tato čísla velmi malá. Ale počet zahraničních turistů v Indonésii¹⁰ neustále roste. Jedním z faktorů může být i fakt, že v Indonésii došlo k výraznému snížení rizika teroristických útoků. Mezi nejznámější bombové útoky na západní turisty v Indonésii patří například bombový útok z let 2002 a 2005 na Bali či v roce 2009 v Jakartě. Po roce 2009 již nedošlo k žádnému bombovému útoku na západní turisty v Indonésii.¹¹

Ke zlepšení podmínek mezinárodního cestovního ruchu vedlo zavedení bezvízové povinnosti pro 45 zemí z roku 2015.¹² Dále také rozšíření a zlepšení dopravní infrastruktury na turisticky populárních místech v Indonésii a rozšíření letecké dopravy do nových destinací. Dalším faktorem je, že Indonésie jako taková je cenově dostupná destinace, má bohatou suchozemskou i mořskou biodiverzitu a zajímavou historickou a kulturní stránku.

⁷ Pratomo, D. (2017). The Analysis of Domestic Travelers in Indonesia. JEJAK: Jurnal Ekonomi Dan Kebijakan, 10(2), 317-329. DOI: <http://dx.doi.org/10.15294/jejak.v10i2.11296>

⁸ Indonesia Investments. Tourism Industry Indonesia. In: Indonesia-Investments.com [online]. 16.12.2016 [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia-investments.com/business/industries-sectors/tourism/item6051>

⁹ Indonesia Investments. Tourism Industry Indonesia. In: Indonesia-Investments.com [online]. 16.12.2016 [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia-investments.com/business/industries-sectors/tourism/item6051>

¹⁰ Příloha, Tabulka č.1

¹¹ Tamtéž.

¹² Jednou z těchto 45 zemí je i Česká republika.

Slogan a logo kampaně, která má na starost rozvoj a propagaci Indonésie v zahraničí zní „Wonderful Indonesia“. Propagace je založena na tvorbě videí a reklam z indonéského prostředí, účastí na veletrzích či psaní článků v časopisech. Založena byla v lednu 2011 ministrem cestovního ruchu Jero Wacikem a nahradila původní „Visit Indonesia Year“. Tato nová značka má odrážet nádhernou indonéskou přírodu, unikátní kulturu, rozmanité jídlo, pohostinství lidí a cenovou konkurenceschopnost.¹³ Dále také dodal, že ministerstvo bude propagovat Indonésii v rámci eko-kulturního programu.¹⁴ Stejně jako pro zahraničí existuje slogan pro indonéské občany a pro domácí turismus, který zní „Pesona Indonesia“. Jedná se o stejnou kampaň se stejným cílem.

Jednoznačně nejoblíbenější destinací v Indonésii pro mezinárodní cestovní ruch je ostrov Bali. Bali je součástí souostroví Malé Sundry, konkrétně se nachází mezi ostrovy Jáva a Lombok. Hlavním městem ostrova je Denpasar. Ročně toto místo navštíví přibližně 5 milionů turistů, což je stejný počet, jako je počet obyvatel žijících na Bali.

2.2 Domácí cestovní ruch

Domácí cestovní ruch v Indonésii je dle Bigana (2007)¹⁵ šestým nejvyšším na světě (v počtu domácích návštěvníků). Jedním z důvodů je čtvrté místo na světě v rámci populace, hned po Číně, Indii a USA. Nyní v Indonésii žije více než 270 milionů obyvatel. Během roku 2015 v Indonésii, dle národního socio-ekonomického výzkumu, cestovalo více než 40 milionů domácích turistů.¹⁶

Dle národního socio-ekonomického výzkumu (SUSENAS) je domácí turista ten, kdo cestoval po indonéském teritoriu na vzdálenost delší 100 kilometrů, zůstal v komerčním ubytování, či provozoval cestovní ruch. Nesmí se ovšem jednat o rutinní cestu do školy či do práce.¹⁷ Tento výzkum rozlišuje několik druhů domácích cest. Mezi základní druhy patří: dovolená, rekreace, sport, byznys, návštěva příbuzných, účast na schůzích, konference a cestování ze zdravotních nebo náboženských důvodů. Primárním

¹³ *"Wonderful Indonesia – Wonderful Indonesia Logo 2013"*. In: *Wonderful Indonesia*. [online]. Retrieved 11 June 2015 [cit. 15.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/home>

¹⁴ *"The Jakarta Post-12/31/2010-Business"*. Archived from *the original* on 2 February 2012. Retrieved 27 January 2011.

¹⁵ Bigano, A., Hamilton, J. M., Lau, M., Tol, R. S., and Zhou, Y. (2007). A global database of domestic and international tourist numbers at national and subnational level. *International Journal of Tourism Research*, 9(3): 147-174.

¹⁶ Pratomo, D. (2017). The Analysis of Domestic Travelers in Indonesia. *JEJAK: Jurnal Ekonomi Dan Kebijakan*, 10(2), 317-329. DOI: <http://dx.doi.org/10.15294/jejak.v10i2.11296>

¹⁷ Badan Pusat Statistik. (2015). *Survei Sosial Ekonomi Nasional (Susenas)*. Jakarta: Badan Pusat Statistik.

důvodem pro domácí turismus v Indonésii je návštěva přátel a příbuzných, dovolená je až sekundární.

Na rozdíl od mezinárodních turistů jsou domácí turisté mnohem méně náchylní k domácí politické či ekonomické krizi. Cestovní ruch zde funguje jako mechanismus pro zvýšení nacionalistického cítění a sociální integrace mezi rozdílnými kulturními skupinami.¹⁸

Dle SUSENAS 2015 není žádný markantní rozdíl mezi počtem ženských a mužských domácích turistů. Přibližně od roku 2011 je zaznamenán nárůst ženských turistů, což pravděpodobně souvisí se zlepšením dopravní dostupnosti a zvýšení bezpečnosti cestování. Dalším důvodem je nová vládní politika, kdy státní firmy platí svým ženským zaměstnancům víkendový pobyt na určitém místě v Indonésii (velmi často se jedná například o Jogjakartu), a postupem času se k této politice přiklonily i soukromé firmy. Toto téma také lehce souvisí s emancipací žen v Indonésii.

Co se týká zázemí, nejvíce cestují lidé, kteří pochází z městských oblastí, což činí asi 65 % z celkového počtu domácích turistů. Pokud se jedná pouze o lidi z městských oblastí, cestuje jich přibližně 19 % z jejich celkového počtu. U lidí z vesnických oblastí je to pouze 10 %. To znamená, že počet domácích cestujících z měst je téměř dvojnásobný oproti cestujícím z vesnic. Mezi hlavní důvody patří lepší infrastruktura, která se v městských oblastech nachází a také expanze městské střední třídy.¹⁹

Pokud porovnáme věkové skupiny, nejčastější věkovou skupinou, která provozuje cestovní ruch, je věková kategorie 25-40 let, která v roce 2015 činila 40 % z celkového počtu domácích turistů. Přestože se jedná o neaktivnější věkovou kategorii v zaměstnání, nejčastějším důvodem pro provozování domácího cestovního ruchu u nich je návštěva příbuzných či dovolená. Obchodní účely činí pouhých 6 %. Další častou věkovou kategorií provozující domácí cestovní ruch jsou děti do 14 let, z čeho také vyplývá význam rodin s dětmi pro tento typ cestovního ruchu.²⁰

Dle výzkumu SUSENAS 2015 je většina domácích cestujících ve věkové kategorii nad 24 let vysoce vzdělaná, více než 30 % má ukončené středoškolské vzdělání.

¹⁸ Gunawan, M. P. (1996). Domestic tourism in Indonesia. *Tourism Recreation Research*, 21(1): 65-69.

¹⁹ Pratomo, D. (2017). The Analysis of Domestic Travelers in Indonesia. *JEJAK: Jurnal Ekonomi Dan Kebijakan*, 10(2), 317-329. DOI: <http://dx.doi.org/10.15294/jejak.v10i2.11296>

²⁰ Tamtéž.

Dalších 30 % domácích turistů tvoří lidé, kteří mají ukončené pouze základní vzdělání. Těm dominuje věková kategorie 50 let a více.²¹

Co se zaměstnání týká, nejvíce domácích turistů, 21 %, pracuje ve službách a 19 % v obchodu. Přestože největší podíl v zaměstnání zastává v Indonésii zemědělství, v domácím turismu je až na třetí pozici.

Z geografické charakteristiky pochází nejvíce domácích cestovatelů z Jávy, zejména kvůli vysokému počtu obyvatel (150 mil., 2019)²². Nejvíce cestovatelů pochází z provincie Západní Jáva a z Jakarty (10,5 mil. obyvatel, 2019)²³, kde se nachází centrum ekonomiky, což způsobuje zdejší výskyt mnoha firem, které pravidelně přispívají k rozvoji domácího turismu – mohou zaplatit dovolené či firemní cesty svým zaměstnancům²⁴. Dále z provincií Východní a Střední Jáva. Další provincie Indonésie, které v nemalé řadě mají významný podíl na tvorbě domácího cestovního ruchu jsou Severní Sumatra, Jižní Sulawesi, Lampung a Bali.

Na rozdíl od mezinárodního cestovního ruchu, kde je hlavní destinací v Indonésii Bali, v domácím cestovním ruchu figuruje na prvním místě Jáva. Spousta domácích turistů cestuje pouze v rámci své provincie. Výjimkou jsou cestovatelé z Jakarty, Jogjakarty a Bantenu, kteří nejčastěji cestují do jiných provincií. Jakarta a Jogjakarta jsou též destinace, kam nejčastěji jezdí domácí turisté z jiných provincií. Jakarta je ústřední vládní a ekonomická destinace, zatímco Jogjakarta je kulturní turistická destinace.²⁵

2.3 Cestovní ruch v provincii Východní Jáva

Východní Jáva patří mezi velmi populární turistické destinace. Mezi hlavní turistické atrakce se dle Ministerstva Turismu Indonésie²⁶ řadí například Národní park Bromo Tengger Semeru nebo kráter Kawah Ijen, ve kterém se nachází největší přírodní sírné jezero na světě. Národní park Bromo Tengger Semeru je kromě Bali jedním

²¹ Jones, G. W., and Pratomo, D. (2016). Education in Indonesia: Trends, Differentials, and Implications for Development. In C. Z. Guilmoto and G. W. Jones (Eds.), *Contemporary Demographic Transformations in China, India and Indonesia*, Switzerland: Springer.

²² Badan Pusat Statistik. (2018). Berapa Jumlah Penduduk di Pulau Jawa pada 2019?: Jumlah Penduduk di Pulau Jawa Menurut Provinsi (2019). In: *databoks* [online]. 14.05.2019 [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://databoks.katadata.co.id/datapublish/2019/05/14/berapa-jumlah-penduduk-di-pulau-jawa-2019>

²³ Tamtéž.

²⁴ Příloha, Tabulka č. 2

²⁵ Badan Pusat Statistik. (2015). *Survei Sosial Ekonomi Nasional (Susenas)*. Jakarta: Badan Pusat Statistik.

²⁶ Ministry of Tourism. *Wonderful Indonesia* [online]. [cit.28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/home>

z nejnavštěvovanějších míst v Indonésii, které za rok 2019 navštívilo celkem 690 831 turistů, a v roce 2018 to bylo 853 016 turistů.²⁷

2.3.1 Populární turistické destinace v provincii Východní Jáva

Populární destinace v této kapitole jsou vybrané dle destinací vypsanych na oficiálních stránkách Ministerstva Turismu Indonésie.

Bromo Tengger Semeru

Národní park Bromo Tengger Semeru se rozkládá na 800 metrech čtverečním v centru provincie Východní Jáva. Jedná se o největší vulkanický region v této oblasti. V prostoru 10 kilometrů čtverečních se nachází takzvané moře písku – Tengger, ze kterého se tyčí pět sopečných kuželů – Batok (2 470 m.n.m.), Kursi (2 581 m.n.m.), Watangan (2 661 m.n.m.), Widodaren (2 650 m.n.m.) a Bromo (586 m.n.m), jenž je jediným stále aktivním vulkánem. Na jih od vulkánu Bromo se nachází náhorní plošina s jezery, která se táhne až k úpatí sopky Semeru (3 676 m.n.m.). Mezi největší atrakce v této oblasti patří možnost výstupu na stále aktivní kráter vulkánu Bromo, nebo sledování východu slunce nad celým národním parkem.^{28 29}

Kawah Ijen

Náhorní plošina Ijen se rozkládá na 134 kilometrech čtverečních. Největší atrakcí je zde kráter sopky Ijen (2 148 m.n.m.), ve kterém se nachází sirné jezero. Dále se na této plošině nachází sopky Merapi (2 800 m.n.m.) a Raung (3 322 m.n.m.). Výlet do kráteru Kawah Ijen je vhodný pro turisty v dobré fyzické kondici, jelikož cesta ke kráteru je velmi strmá a dlouhá.³⁰ Hlavním lákadlem, kromě sirného jezera, je takzvaný „blue fire“ neboli modrý oheň. Jedná se o přírodní úkaz, kdy ze sopky vychází na povrch sirné hořlavé plyny, které mají okolo 200°C. V momentě, kdy uniknou ze země a smíchají se

²⁷ ZURAYA, Nidia. Jumlah Turis ke Bromo Tengger Semeru pada 2019 Turun. In: *Republika.co.id* [online]. 18.01.2020 [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://republika.co.id/berita/q4axhw383/jumlah-turis-ke-bromo-tengger-semeru-pada-2019-turun>

²⁸ Ministry of Tourism. Bromo Tengger Semeru National Park. In: *Wonderful Indonesia*. [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/destinations/java/bromo-tengger-semeru-national-park>

²⁹ Příloha, Obrázek č.1

³⁰ Ministry of Tourism. Ijen Crater. In: *Wonderful Indonesia*. [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/destinations/java/ijen-crater>

s kyslíkem, začnou hořet modrým plamenem. Tento úkaz je možné pozorovat krátce před východem slunce. V kráteru dochází také k těžbě síry.^{31 32}

Banyuwangi

Banyuwangi je město nacházející se na nejvýchodnějším cípu Jávy. Oblast Banyuwangi se rozkládá na 5 800 kilometrech čtverečních. V této oblasti se nachází i výše zmíněná náhorní plošina Ijen. Mezi hlavní atrakce zde patří velké množství národních parků či rozmanité jižní pláže omývané Indickým oceánem. Mezi nejznámější pláže v této oblasti patří například pláž Plengkung, jež je populární surfovací destinací, či takzvaná Červená pláž (Pantai Merah), známá svým nádherným západem slunce.^{33 34}

Národní park Baluran

Národní park Baluran se nachází v oblasti Situbondo a rozkládá se v oblasti 250 kilometrů čtverečních. Oproti ostatním národním parkům Jávy, populárním svou zelení, je tento park spíše savana. Významný je pro svou biodiverzitu. Nachází se zde mnoho různých živočichů, od vodních buvolů „banteng“ až po pávy, makaky či kraby. Zejména se zde nachází velké množství různých druhů stromů, celkově jich je 444. Uprostřed národního parku se nachází zaniklá sopka Baluran.^{35 36}

2.4 Cestovní ruch v Surabaye

Město Surabaya je druhé největší město v Indonésii a hlavní město provincie Východní Jáva. Populace tohoto města je přibližně 3 miliony obyvatel v centru a přes 10 milionů obyvatel v metropolitním areálu města.

Město Surabaya nepatří mezi populární turistické destinace, i přestože je toto město po celé Indonésii známe jako město hrdinů (viz Monumen Tugu Pahlawan, str.17). Nachází se zde pouze pár historicky významných budov a jiných památek. Surabaya je

³¹ NOVÁKOVÁ, Eva, 2018. Indonésie – Až na dno kráteru činné sopky Kawah Ijen. In: *E&T Abroad*. [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://etabroad.com/cs/az-na-dno-krateru-cinne-sopky-kawah-ijen/>

³² Příloha, Obrázek č.2

³³ Ministry of Tourism. Banyuwangi. In: *Wonderful Indonesia* [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/destinations/java/banyuwangi>

³⁴ Příloha, Obrázek č.3

³⁵ Ministry of Tourism. Baluran National Park. In: *Wonderful Indonesia* [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/destinations/java/baluran-national-park>

³⁶ Příloha, Obrázek č.4

mezi Indonésany obecně známá jako druhé největší město v Indonésii a byznys centrum Indonésie. Z tohoto důvodu je velmi těžké zde založit turistickou organizaci či projekt.

Nehledě na to má ale Surabaya bohatou historii plnou zajímavých příběhů. Jeden takový příběh vypráví o vzniku jména města Surabaya. Původ tohoto jména pochází ze dvou slova „sura“ (nebo také suro) a „baya“ (nebo také boyo). V jazyce dříve používaném slovo „sura“ znamená žralok (ve standardní indonéštině „hiu“ nebo „ikan hiu“) a slovo „baya“ znamená krokodýl (ve standardní indonéštině „buaya“). Tyto dvě postavy označují vládce dvou říší – země a moře, kteří se mohou setkat u ústí řeky. Sura a Baya jsou dva symboly suchozemského a mořského života, a zároveň prezentují obyvatelstvo města Surabaya, které může být jednotné, i když jejich původ je odlišný.³⁷ Žralok a krokodýl jsou v současné době stále znakem města Surabaya.³⁸

Mezi nejpoblárnější turistická místa pro domácí cestovní ruch v Surabaye patří tři obchodní centra: Tunjungan Plaza, Galaxy Mall a Pakuwon Mall. Ačkoliv se to může zdát nereálné, návštěva obchodních center je pro Indonéské turisty velmi oblíbenou činností.

Není tomu tak ovšem u turistů ze zahraničí, proto projekt SOF nezaložil svůj byznys na návštěvách obchodních center. Mezi hlavní turistické destinace tedy patří: Monumen Tugu Pahlawan neboli Památník Hrdinů, Monumen Kapal Selam, což je památník vytvořen z ponorky flotily indonéského námořnictva, House of Sampoerna či mešita Ampel.

2.4.1 Populární turistické destinace v Surabaye

Tato kapitola zahrnuje výčet populárních destinací v Surabaye vybraných dle jejich popularity na webových stránkách Ministerstva Turismu Indonésie³⁹ a městských stránkách města Surabaya⁴⁰. Některá z těchto míst jsou navštěvována v rámci projektu

³⁷ AKHYARI, Hananto. Asal nama „Surabaya“, Ternyata bukan Hiu dan Buaya. In: *GoodNews From Indonesia.id* [online]. 26.2.2016 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:

<https://www.goodnewsfromindonesia.id/2016/02/26/asal-nama-surabaya-bukan-hiu-dan-buaya>

³⁸ PRIYO, Jatmiko. Sejarah Kota Surabaya: 1 [online]. Indonesia: Priyo Jatmiko, 4.3.2018 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z:

https://books.google.co.id/books?id=5dxODwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_suummary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

³⁹ Ministry of Tourism. *Wonderful Indonesia* [online]. [cit. 28.04.2020]. Dostupné z:

<https://www.indonesia.travel/gb/en/home>

⁴⁰ DISBUDPAR Kota Surabaya. *Sparkling Surabaya* [online]. ©2019 [cit. 28.04.2020]. Dostupné z:

<https://sparkling.surabaya.go.id/>

Surabaya on Foot (SOF v závorce), jiná teprve v plánech, a další na svou příležitost teprve čekají.

House of Sampoerna (SOF)

Muzeum Sampoerna je jedna z nejznámějších výroben cigaret „kretek“ (hřebíčkové cigarety) v Indonésii. Budova této továrny pochází z 19. století z holandské kolonialistické éry. Dříve sloužila jako sirotčinec a později i jako divadlo. V muzeu je podrobně popsán celý proces výroby hřebíčkových cigaret, jak se hřebíček v cigaretách používá, či historie kouření hřebíčkových cigaret v Indonésii. Dále se zde nachází výstava zapalovačů, držáků a pouzder na cigarety. Do konce srpna roku 2019 se budova stále využívala pro ruční výrobu cigaret.⁴¹⁴² Tato budova je jednou z destinací projektu SOF v rámci výletu typu Historica.

MONKASEL – Monumen Kapal Selam

Monkasel je zkratka Monumen Kapal Selam, jenž se nachází v centru města Surabaya vedle řeky Kalimas. Tento monument je vytvořen z bývalé ponorky indonéské národní flotily Pasopati 410, která byla postavena Sovětským svazem v roce 1952. Ponorka byla použita v bitvě o Arafurské moře (15. 1. 1962), kde Indonésané bojovali za osvobození Západního Irianu (Papua) od nizozemské okupace. V rámci vstupu do areálu tohoto muzea je možné prohlédnout si vrak této ponorky, včetně jejích vnitřních prostor, či navštívit další prostory v areálu, jako například malé kino s filmy vyprávějícími o boji Indonéského námořnictva za nezávislost.^{43 44} Tento monument není navštěvován v rámci projektu SOF a ani zatím není v jejich plánech.

Monumen Tugu Pahlawan

Tugu Pahlawan neboli Památník Hrdinů je monument v centru Surabayi, postavený na počest vojáků ze Surabayi padlým v bitvě se Spojenci dne 10. listopadu 1945. Vojáci se v této bitvě snažili ochránit město Surabaya a její obyvatele od britských vojsk. Památník tvarem připomíná obrácený hřebík a jeho výška dosahuje 41 metrů. Pod

⁴¹ Lonely Planet. House of Sampoerna. In: *LonelyPlanet.com* [online]. [cit. 19.03:2020]. Dostupné z: <https://www.lonelyplanet.com/indonesia/java/surabaya/attractions/house-of-sampoerna/a/point-of-interest/1189671/356572>

⁴² Příloha, Obrázek č.5

⁴³ PANDU. Jalan-jalan ke Monkasel Surabaya. In: *panduaji.net* [online]. 18.4.2014 [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.panduaji.net/2014/04/jalan-jalan-ke-monkasel-surabaya.html>

⁴⁴ Příloha, Obrázek č.6

samotným památníkem se nachází dvoupatrové muzeum. V prvním patře je umístěno 10 soch symbolizujících zápas lidu města Surabaya. Ve druhém patře se nachází výstava zbraní a fotografií z událostí okolo 10. listopadu 1945.⁴⁵ ⁴⁶Tento monument zatím není navštěvován v rámci projektu SOF, ale je v jeho plánech. Díky své historické hodnotě bude zahrnut do výletu typu Historica.

Penjara Kalisosok (SOF)

Vězení Kalisosok bylo postaveno začátkem září roku 1808 nizozemkou kolonialistickou vládou. Budova se nachází v severní části Surabayi. Vězení bylo cíleně postaveno tmavé, úzké a dusné, aby vyvolávalo obavy mezi vězni. Jedna místnost vězení má kapacitu 20 osob, ale v době svého využívání zde bylo nuceno zůstat až 90 vězňů. Kromě věznění byla tato budova využívána i jako mučírna. V současné době je vězení uzavřeno a veřejnost do něj nemá přístup. Budova postupně chátrá, i přestože patří mezi kulturní dědictví a je chráněna vládou.⁴⁷⁴⁸

Kenjeran Park

Atlantis Kenjeran Park Surabaya je zábavní park vytvořený ve stylu Universal Studio. Kromě zábavního parku se v areálu nachází největší pozlacená socha Buddhy se čtyřmi tvářemi v Indonésii. Samotná socha měří 9 metrů a se střechem dosahuje do výšky až 36 metrů. Další ikonickou budovou tohoto parku je chrám Sanggar Agung se sochou Dewi Kwam Im vysokou 20 metrů lemovanou dvěma obrovskými draky. Tento chrám se nachází na pobřeží Jávského moře. Poslední významnou budovou je pagoda⁴⁹ Tian Ti, která byla postavena v roce 2010 a slouží čistě jako turistická atrakce – není určena k náboženským účelům.⁵⁰ ⁵¹Toto místo je teprve v plánech SOF, navštěvováno by mělo být v rámci výletu Cultura, jelikož se jedná o jedno z mála míst v Surabaye, kde lze turisty seznámit s hinduistickou i budhistickou kulturou Indonésie.

⁴⁵ Ministry of Tourism. Tugu Pahlawan, Bukti Sejarah Para Prajurit Surabaya. In: *Pesona Indonesia* [online]. [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://pesona.travel/keajaiban/406/tugu-pahlawan-bukti-sejarah-para-prajurit-surabaya>

⁴⁶ Příloha, Obrázek č.7

⁴⁷ LIPUTAN, Enam. Kisah Penjara Kalisosok, Sel Menyeramkan di Surabaya. In: *Liputan6.com* [online]. 29.08.2018 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: <https://surabaya.liputan6.com/read/4048945/kisah-penjara-kalisosok-sel-menyeramkan-di-surabaya>

⁴⁸ Příloha, Obrázek č.8

⁴⁹ Buddhistická věžová stavba.

⁵⁰ Ministry of Tourism. Wisata di Pusat Kota Surabaya. In: *Pesona Indonesia* [online]. [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://pesona.travel/keajaiban/2795/wisata-di-pusat-kota-surabaya>

⁵¹ Příloha, Obrázek č.9

Most Suramadu

Jméno Suramadu pochází ze složení slov Surabaya a Madura, což jsou dvě místa, která tento most spojuje. Konkrétně vede z města Surabaya na Jávě do města Bangkalan na Maduře. Otevřen byl v červnu roku 2009. Most je 5,4 kilometrů dlouhý a jedná se o nejdelší most v Indonésii. Zároveň je to první most postavený přes Madurský průliv. Most Suramadu je velmi často focený turisty přijíždějícími do Surabayi, a to obzvláště v noci, kdy je osvětlený.⁵²⁵³ Most Suramadu zatím není v plánech projektu SOF, byť se jedná o jeden ze symbolů města Surabaya. Je ale možné, že tam bude zahrnut společně s parkem Kenjeran, v němž se na něj nachází vyhlídka.

Mešita Sunan Ampel (SOF)

Mešita Sunan Ampel je nejstarší mešita na Východní Jávě. Postavena byla roku 1421 panovníkem Sunan Ampel, jenž zde má svou hrobku. Tato mešita je jednou z hlavních destinací domácího náboženského turismu v Indonésii. Nachází se v Arabské čtvrti v centru města Surabaya. V areálu mešity se nachází malý hřbitov, kde je pohřbeno mnoho nábožensky významných postav, které působily v této oblasti.⁵⁴ ⁵⁵Toto místo, a celá Arabská čtvrť, je jednou z destinací projektu SOF v rámci výletu typu Cultura.

Mešita Al-Akbar

Mešita Al-Akbar je druhá největší mešita v Indonésii. Rozkládá se na 11,2 hektarech a může pojmout až 30 tisíc věřících. Stavba této mešity začala 4. srpna 1995 a v listopadu roku 2000 byla slavnostně otevřena prezidentem KH Abdurrahmanem Wahidem. Mešita se nachází v jižní části města Surabaya, u dálnice směrem do sousedního města Malang. Největší atrakcí mešity jsou její kupole, které jsou tvarově i barevně odlišné od většiny kupolí ostatních mešit v Indonésii.⁵⁶ ⁵⁷Tato mešita je

⁵² PUTI, Jasmin. Jembatan Suramadu, 7 fakta dari Sejarah Hingga Lokasi Festival. In: *detikTravel* [online]. 12.10.2019 [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: <https://travel.detik.com/domestic-destination/d-4743615/jembatan-suramadu-7-fakta-dari-sejarah-hingga-lokasi-festival>

⁵³ Příloha, Obrázek č.10

⁵⁴ BUDIARTO, Atiek, INDRIASTJARO, SARDJONO, Agung. *The Urban Heritage of Masjid Sunan Ampel Surabaya, toward the intelligent Urbanism Development*. Semarang: Procedia – Social and Behavioral Sciences, 2016. DOI: 10.1016/j.sbspro.2016.06.121.

⁵⁵ Příloha, Obrázek č.11

⁵⁶ Masjid Al-Akbar Surabaya. Masjid Nasional Al-Akbar Surabaya [online]. Surabaya: ©2020 [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: <https://www.masjidalakbar.or.id/>

⁵⁷ Příloha, Obrázek č.12

výjimečně navštěvována projektem SOF, není v jejich plánech, ale je možné ji na požádání s nimi navštívit. Zejména v rámci náboženského turismu.

Z těchto informací lze vyčíst, že z osmi populárních destinací tento projekt navštěvuje pouze tři, výjimečně čtyři místa. Jeden z důvodů, proč tomu tak je, může být to, že většina z těchto míst není lehce dostupná pěšky, například Monumen Tugu Pahlawan se nachází u rušné silnice. Dále město Surabaya je velmi rozlehlé město (351 km²)⁵⁸, a není možné dojít pěšky například k mostu Suramadu nebo k mešitě Al-Akbar, jelikož se nachází v okrajových částech města. Dalším důvodem může být i to, že jako nová cestovní organizace v tomto městě se snaží turisty nalákat na místa, o kterých se nedočetou na internetových stránkách. Někteří návštěvníci tuto taktiku oceňují, jiní by ovšem rádi navštívili a viděli i ta místa, která jsou populární, ale v rámci SOF se zatím nenavštěvují. (viz Dotazník A – účastníci, str.33).

3. Projekt Surabaya on Foot

SOF je sociální projekt založený v listopadu roku 2017 v Surabaye. Jeho zakladatelem je Denny Zulfikar Sugardo. S nápadem založit tento projekt přišel někdy mezi lety 2015 a 2017.

Začátky tohoto projektu nebyly úplně jednoduché. Jelikož město Surabaya je transitním místem, kde se nachází druhé největší letiště v Indonésii, denně tu prochází mnoho lidí, ale pouze málo lidí se rozhodne vyjít z letiště a navštívit toto město. Důvodem je, že Surabaya nenabízí takové přírodní krásy a duchovní rozměr jako například Bali či Jogjakarta. Místní si to uvědomují, a také si uvědomují ekonomický význam cestovního ruchu pro danou oblast. Proto se snaží své město propagovat, ale zároveň si neuvědomují, jaké negativní dopady může mít turismus, jelikož zde ještě není tak rozvinutý, jako například právě na Bali. Členové SOF naopak už zkušenost s negativním přínosem turismu mají. Proto hlavním cílem této organizace je perfektně vyškolen své zaměstnance, v tomto případě dobrovolníky, aby se mohli podílet na pozitivním rozvoji turistického ruchu v Surabaye. Dobrovolníkům tento projekt umožňuje rozvoj průvodcovských a

⁵⁸ Badan Pusat Statistik. Kota Surabaya: City in Indonesia. In: citypopulation.de [online]. 27.01.2019 [cit.19.03.2020]. Dostupné z: <https://www.citypopulation.de/php/indonesia-admin.php?adm2id=3578>

organizačních dovedností, a jsou jim také zdarma poskytovány lekce jazyků či komunikace se zákazníky.

V současné době na tomto projektu pracuje přibližně 50 dobrovolníků, kterým jsou cestovní agenturou Indonesia Sunrise Tour poskytovány lekce cestovního ruchu zdarma. Zpočátku většina dobrovolníků pracujících na realizaci projektu SOF neměla ani tušení, kam se tento projekt bude vyvíjet, ale všichni byli připraveni rozvíjet své schopnosti tak, aby se mohli soustředit na budování jednotného uceleného projektu, a dali mu podobu, kterou má dnes.

SOF je podřízený projekt projektu Indonesia on Foot (IOF). Projekt IOF je zaštitěný cestovní kanceláří Indonesia Sunrise Tour sídlící v Malangu. Cílem programů SOF a IOF je ukázat turistům skutečnou kulturu, dědictví nebo zajímavou část určitého města, a zároveň se zaměřit na zachování jeho kultury a dědictví prostřednictvím různých programů, jako je například spolupráce s místními komunitami. Proto je hlavním cílem SOF zajistit turistům cestujícím do Surabaya co nejbezpečnější a nejatraktivnější program v rámci udržitelného turismu založeném na komunitním turismu a ekoturismu.

Tato organizace je zajímavá zejména díky faktu, že veškeré pořádané výlety jsou pěší a zdarma. V Surabaya je velký nedostatek chodníků a pěších zón, tudíž procházka po městě s doprovodným komentářem a průvodcem, který ví kudy a kde lze chodit pěšky, funguje jako skvělé řešení pro nedostatek pohybu. Podnětem k výběru tohoto projektu jakožto tématu bakalářské práce byl fakt, že se jedná o jedinou turistickou organizaci tohoto typu v Surabaya, a mě zajímalo, jestli má nějaký vliv na rozvoj domácího cestovního ruchu v oblasti.

V období od září 2019 do února roku 2020 jsem se zúčastnila pěti turistických výletů pořádaných sociálním projektem SOF. O projektu jsem se dozvěděla skrze sociální média, konkrétně přes skupinu Social Group na platformě WhatsApp, ve které se nachází přibližně sto lidí z města Surabaya, kteří zde sdílí veškeré kulturní akce a události. Poprvé jsem se výletu od této organizace zúčastnila 14. 9. 2019, kdy jsem se zúčastnila výletu typu Cultura. SOF pořádá celkem 4 typy pěších výletů ve městě Surabaya.

3.1 Typy výletů pořádané SOF

Historica

První destinací v rámci tohoto typu výletu je budova továrny na cigarety Sampoerna, která do srpna 2019 ještě stále vyráběla cigarety. V současné době se ovšem výroba cigaret přesunula do jiné budovy, není tedy již možnost tento proces pozorovat na vlastní oči. Druhým navštíveným místem je nejstarší budova věznice v Surabaye. Budova vězení Kalisosok je již trvale uzavřena, a není možné do ní vstoupit. Lze pouze nahlédnout malým okénkem do vnitřních zchátralých prostor. Posledním navštíveným místem je historická budova Javánské banky, která je stále velmi zachovalá a volně přístupná veškeré veřejnosti.

Special event

Během speciální akce jsou většinou navštíveny destinace v rámci udržitelného turismu a ekoturismu. Jedním z nejznámějších míst pro návštěvu výletu typu „special event“ je ekologická čtvrť Kampung Maspati. Za speciální akci může být také považován výlet typu „Cultura“, který se pořádá dohromady s jednou z dalších organizací, například fotografickým klubem Analogia.

Cultura

Výlet typu Cultura začíná vždy před vstupem do Arabské čtvrti, kde se nachází nejstarší mešita v Surabaye, mešita Ampel. Před vstupem do této čtvrti je člověk povinen zakrýt si ramena a kolena, a ženy jsou povinny zahalit si vlasy. Šátky pro tyto účely zajistí vždy dobrovolníci z SOF. Malou tržnicí vede cesta až k mešitě, kde má turista možnost vstoupit na zdejší pohřebiště, ale do mešity má vstup zakázán (pokud není islámského vyznání). Po prohlídce okolí mešity výlet pokračuje návštěvou rybího trhu a tradiční indonéské tržnice Pabean, která je jednou z nejstarších tržnic na Východní Jávě (založena byla roku 1849). Dále se výlet přesouvá a zároveň končí v Čínské čtvrti, kde se nachází budhistický chrám Klenteng Hong Tiek Hian a brána Kya Kya.

Saujana

Náplní výletu Saujana je návštěva tolika míst, kolika je v rámci jednoho dne možné. Saujana je zkratka slov „sejauh mata memandang, sepemandangan mata jauhnya“, což ve volném překladu do češtiny znamená „tam, kam až oko dohlédne“. V rámci tohoto výletu

jsou navštíveny veškeré zajímavé lokality v Surabaye. Patří zde návštěva Arabské, Čínské a Malajské čtvrti, muzeum Sampoerna, stará věznice Kalisosok, historická budova Javánské banky a další. Výlety tohoto typu se nekonají pravidelně, jsou spíše vzácné. Během doby mého pobytu v Indonésii se výlet typu Saujana nepořádal, a proto jsem se ho nemohla zúčastnit.⁵⁹

3.2 Navštívené výlety SOF

3.2.1 Výlet typu Historica (Surabaya)

House of Sampoerna, Penjara Kalisosok a Museum de Javasche Bank – 14. 9. 2019⁶⁰

První výlet absolvovaný s organizací SOF se konal dne 14. září 2019 a cílem tohoto výletu byla bývala budova továrny na cigarety Sampoerna, nejstarší a již opuštěná budova věznice Kalisosok a muzeum Javánské banky. Výlet začínal kolem desáté hodiny dopolední před obchodním centrem Jembatan Merah (v překladu Červený Most), kde nám byli představeni jednotliví průvodci a destinace, které budou během dne navštíveny. Tohoto výletu se zúčastnilo celkem 23 osob, z čehož 6 byli průvodci projektu SOF, 9 cizinci, a zbylých 8 indonéští studenti z Univerzity Airlangga.

Konceptem výletu Historica je seznámení turistů s historií města Surabaya v rámci návštěvy historických míst a budov. Továrna na cigarety House of Sampoerna představuje historický kulturní koncept tradice kouření hřebíčkových cigaret v Indonésii. Vězení Kalisosok zastává historický koncept z hlediska dlouhodobé holandské nadvlády, a Javánské banka z hlediska vývoje platební měny v Indonésii.⁶¹

3.2.2 Výlet typu Special event (Surabaya)

Kampung Maspati - 4. 10. 2019

Kampung Maspati je ekologická čtvrť nacházející se kousek od centra Surabayi. Návštěva této čtvrti se konala 4. 10. 2019 a byla součástí speciální akce v rámci ekoturismu. Kampung Maspati je čtvrť v Surabaye významná svou soběstačností a

⁵⁹ Příloha, Obrázek č. 13

⁶⁰ Příloha, Mapa č.1

⁶¹ Příloha, Obrázek č.14

recyklací. Lidé v této čtvrti se snaží zachovávat tradiční styl života vycházející v holandské kolonialistické éry, a zároveň podporovat rozvoj ekoturismu v oblasti.⁶²

3.2.3 Výlet typu Cultura (Surabaya)

Arabská čtvrť, rybí trh, pasar Pabean, Čínská čtvrť – 5. 10. 2019⁶³

Výletu typu Cultura jsem se zúčastnila dne 5. 10. 2019. Během tohoto výletu jsme nejdříve navštívili Arabskou čtvrť s mešitou Ampel a jejím náboženským pohřebišťem, dále tradiční rybí trh a nejstarší největší tradiční tržnici na Východní Jávě. Poslední destinací byla Čínská čtvrť se svými chrámy. Výletu se zúčastnilo 38 osob. Osm osob z toho byli místní průvodci, ze zbylých třiceti bylo pouze 9 osob cizinci, a 21 Indonésani.

Konceptem výletu Cultura je seznámení s kulturními aspekty města Surabaya, bližší porozumění jeho obyvatelstvu a etnik skrz návštěvu tamních míst pyšnicích se místní atmosférou. Těmito místy jsou například mešita Ampel, kde je člověk seznámen s místní většinou náboženskou kulturou, tradiční trh Pabean a rybí trh, kde se odráží každodenní život místních, a také možnost ochutnat místní kuchyni, která nemalý podíl na utváření kultury v dané lokalitě.⁶⁴

3.2.4 NP Komodo (NTT)

Ve dnech 12. 11. – 18. 11. se konal výlet mimo Surabayu, který byl organizován zakladatelem SOF Dennyem pod záštitou cestovní kanceláře Indonesia Sunrise Tours. Výlet se skládal ze třídenního pobytu na lodi plující po Floreském moři a návštěvou ostrovů Komodského národního parku. Konkrétně se jednalo o ostrovy: Kelor, Komodo, Padar, Kalong, Bidadari a Kanawa. Cena třídenního pobytu na lodi pro 8 lidí, kam nakonec jelo pouze 6 účastníků byla 2 800 000 indonéských rupií na osobu, což v té době bylo v přepočtu kolem 4 500 korun. Původní cena před tím, než Denny smlouval s majitelem lodi, byla 3 750 000 rupií. V ceně tohoto výletu byl pobyt na lodi, 5x denně jídlo, neomezená konzumace vody, sycených nápojů a láhev vína.

Organizátorem tohoto výletu byl Denny Sugardo, který tento výlet zorganizoval pod záštitou projektu IOF a cestovní kanceláře Indonesia Sunrise Tours. Jako jeho pomocník s námi byl průvodce jménem Heru, který stejně jako Denny pracuje v této cestovní

⁶² Příloha, Obrázek č.15

⁶³ Příloha, Mapa č.2

⁶⁴ Příloha, Obrázek č.16

kanceláři. Oba byli velmi nápomocni a prokázali snahu v rámci organizace. Tento výlet nebyl pouze výletem, ale zároveň Dennyho pracovní cestou, v jejíž rámci získal nové kontakty pro svůj projekt IOF, které v budoucnosti využije při organizaci nové pěší trasy v této destinaci. Jelikož výlet ještě není oficiálně pořádán v rámci žádného projektu, nebyl pořádán tak, aby splňoval formu udržitelného turismu a ekoturismu.

Náplní výletu bylo zejména šnorchlování a pobyt na lodi. Hlavním cílem ovšem byl ostrov Komodo, domov endemického varana komodského, nejmohutnějšího ještěra na světě. Varan komodský se nachází pouze na ostrovech Komodo, Rinca a Padar v Komodském národním parku. Návštěva Komodského národního parku je poměrně drahou záležitostí, vstupné pro cizince činí přibližně 300 tisíc indonéských rupií, a to v ceně není započteno kotvení lodi. Ostrovy komodského národního parku nejsou jediné, na které je nutné zaplatit vstupné či kotvení. Komodo a Flores jako populární turistické destinace účtují vstupné téměř na každém ostrově, proto se rozhodně nejedná o levnou destinaci na návštěvu. Dalším turisticky zajímavým místem ve Floreském moři je Manta point, kde je možné pozorovat migrující manty. S mantami je možné i plavat a potápět se.

Další částí výletu měla být návštěva ostrova Flores, konkrétně návštěva města Labuan Bajo a poblíž se nacházející krápníkové jeskyně Rangko, tradiční horské vesnice Wae Rebo a vulkanických jezer Kelimutu. Z finančních důvodů nebylo možné tento výlet uskutečnit, proto jsme navštívili pouze krápníkovou jeskyni Rangko. Ta se nachází přibližně 30 minut jízdy na skútru od města Labuan Bajo, poté je nutné pronajmout loď k jeskyni. Cesta k jeskyni trvá přibližně patnáct minut a stojí kolem 300 000 indonéských rupií, což je na místní poměry velmi drahé. Na konci celé cesty je malá krápníková jeskyně, v níž se nachází slaná voda, a lze zde plavat. Jeskyni je nejlepší navštívit během odpoledne, kdy dovnitř dopadá slunce a je viditelné. Během ranních a dopoledních hodin se návštěva z důvodu bezpečnosti nedoporučuje.

Z organizačního hlediska byl celý výlet velmi dobře naplánován, ale ve výsledku nám chybělo mnoho informací, což vedlo ke konečnému zhroucení celého plánu návštěvy Floresu. Jako klienti jsme nebyli dobře informováni o cenovém rozpětí následného výletu, ani o komplikované možnosti dopravy po ostrově. Byla nám nabídnuta pouze možnost drahé taxi dopravy po ostrově bez jakékoliv jiné alternativy. Později jsme sami dohledali

cenově mnohem přijatelnější způsob přepravy, na jehož organizaci kvůli časové tísní bylo již příliš pozdě.⁶⁵

4. Rozhovor se zakladatelem SOF Dennym

Rozhovor se zakladatelem projektu SOF probíhal přibližně v časovém rozsahu dvou měsíců, kdy jsem se účastnila výletů a akcí pořádaných projektem SOF, a postupně získávala informace týkající se projektu. Zakladatel projektu SOF je 27letý Denny Zulfikard Sugardo⁶⁶ z města Malang, které sousedí se Surabayou. Cestovnímu ruchu se začal věnovat již v roce 2011 v rámci svých studií. Od roku 2015 pracuje jako kvalifikovaný průvodce u cestovní kanceláře Indonesia Sunrise Tour. Kromě trvalého zaměstnání u CK Indonesia Sunrise Tour, práce na projektu SOF, pomáhá Denny i v dalších organizacích jako jsou například jazyková škola Rumah Bahasa či organizace Polyglot Indonesia.

S nápadem založit projekt SOF přišel někdy mezi lety 2015 až 2017, kdy to přesně bylo si nepamatuje, v té době totiž měl mnoho nápadů, které si zapisoval do své knihy konceptů. Oficiálně tento projekt začal fungovat v listopadu roku 2017. Jeho organizace ale nebyla jednoduchá. Mnoho Indonésanů žijících v Surabaye si neuvědomuje dopady cestovního ruchu na danou lokalitu a cestovní ruch, tak jak ho znají, funguje pouze na Bali a v Jogjakartě. To zapříčiňuje také to, že mnoho dobrovolníků pracujících na tomto projektu stále neví, jaký je jeho skutečný cíl. Dobrovolníci se tedy nyní soustředí hlavně na rozvíjení svých schopností, aby pak v budoucnu byli schopni naplnit cíle a očekávání v rámci této organizace.

Momentálně je dle Dennyho cílem tohoto projektu ukázat návštěvníkům zajímavá místa v Surabayi, kde se mohou seznámit s „pravou“ místní kulturou. Zároveň se ale zaměřuje na zachování těchto míst prostřednictvím různých programů, jako je spolupráce s místními komunitami a poskytování zaměstnání místním, tak aby nebyla změněna hodnota oněch míst. Druhým cílem je vyškolení své zaměstnance tak, aby si mohli rozšířit své znalosti v oblasti cestovního ruchu, poskytnout jim nové jazykové dovednosti a pomoci jim ve zlepšení jejich organizačních a komunikačních schopností, které potřebují

⁶⁵ Příloha, Obrázek č.18

⁶⁶ Příloha, obrázek č.19

pro svůj úspěch v budoucnosti. Pro ty, kteří tyto schopnosti získají, poté nabízí kancelář Indonesia Sunrise Tour i možnost trvalého zaměstnání.

Plány projektu SOF se zpočátku nenaplnovaly podle Dennyho představ. Nyní již pomalu ale jistě začínají dosahovat svých výsledků. Jeden z důvodů je to, že někteří průvodci již získali certifikaci profesionálního průvodce, či nabrali nové zkušenosti z výměnného pobytu v zahraničí, a kvalita poskytovaných služeb se tedy velmi zlepšila. Na projektu SOF momentálně pracuje přibližně padesát dobrovolníků.

Se zlepšením poskytovaných služeb by měly přicházet i nějaké dopady této organizace na rozvoj turismu v dané lokalitě. Mě konkrétně zajímalo, zda má tento projekt vliv na rozvoj domácího turismu v Surabaye. Dle Dennyho zatím moc velký vliv nemá, jelikož je to stále relativně nový projekt. Dalším důvodem je, že projekt SOF zatím není promován a publikován veřejnosti, tím pádem o něm není možné vyhledat skoro žádné informace a nalákat turisty k návštěvě dané lokality. Informace ohledně této organizace se ale postupně dostávají na veřejnost, a projekt začíná být úspěšný a naplňovat svůj potenciál. Denny očekává, že větší dopady na domácí turismus tento projekt začne mít v roce 2020, kdy se chystají uskutečnit nové plány.

V blízké budoucnosti plánuje cestovní kancelář Indonesia Sunrise Tour v rámci projektu SOF rozšířit spolupráci s ostatními sektory cestovního ruchu. Jedná se zejména o hotelové služby či spolupráci s jinými cestovními kancelářemi v rámci pořádání profesionálních zájezdů. Jejich hlavním cílem je popularizace SOF jakožto první volby pro všechny, kteří shání či potřebují průvodcovské služby v Surabaye.

Projekt SOF vznikl jako podřízený projektu IOF zaštitěného společností Indonesia Sunrise Tour. V rámci tohoto projektu budou vytvořené menší organizace jako je SOF po celé Indonésii. Jejich hlavním cílem je vytvořit co nejatraktivnější a nejbezpečnější formu cestovního ruchu v souladu s udržitelným turismem na určitých místech po celé Indonésii. Podmínkou vzniku projektu je turistická a kulturní atraktivita daných destinací. Dále je v těchto lokalitách potřeba snadná dopravní dostupnost, kvalitní ubytovací služby a funkční tým dobrovolníků. Mezi klíčové destinace kromě Surabayi patří Jogjakarta, Jakarta, Bandung, Bali a Medan. Denny předpokládá, že by mohlo trvat ještě jeden rok, než se IOF rozjede i na některém z těchto míst.

5. Analýza dotazníků

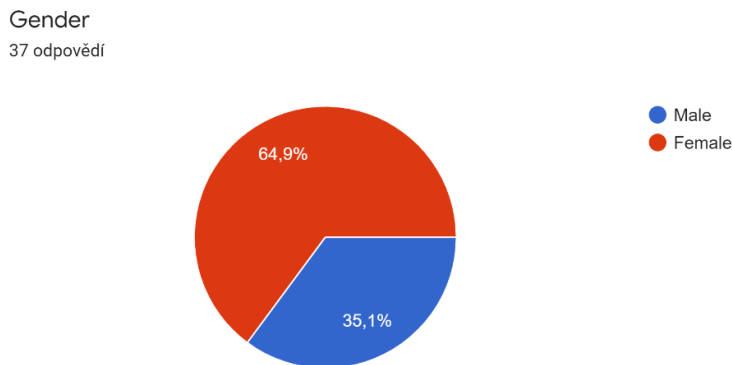
5.1 Dotazník A – účastníci akcí SOF

První dotazník měl za úkol zjistit, co si o projektu SOF a jeho vlivu na domácí cestovní ruch myslí turisté, kteří se zúčastnili výletů pořádaných touto organizací. V rámci tohoto dotazníku jsem nerozlišovala mezinárodní a domácí turisty. Na tento dotazník odpovědělo celkem 37 respondentů. Dotazník byl vytvořen formou online formuláře, který byl otevřen k vyplnění přibližně tři měsíce. Dotazník je složen z 14 otázek.⁶⁷

1) Pohlaví

Nadpoloviční většinu dotazovaných tvořily ženy, a to 64,9 %. Mužské zastoupení činilo 35,1 %.

Graf č.1

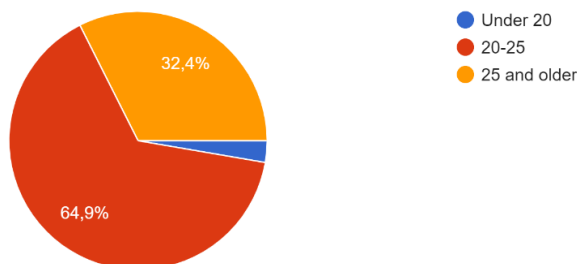
2) Věk

Dvacet čtyři respondentů (64,9 %) patří do věkové kategorie 20-25 let, což je věková kategorie univerzitních studentů. Pouze jeden respondent byl mladší 21 let, a dvanáct respondentů (32,4 %) je ve věkové kategorii starší než 25 let.

⁶⁷ Příloha, Dotazník č.1

Graf č.2

Age
37 odpovědí

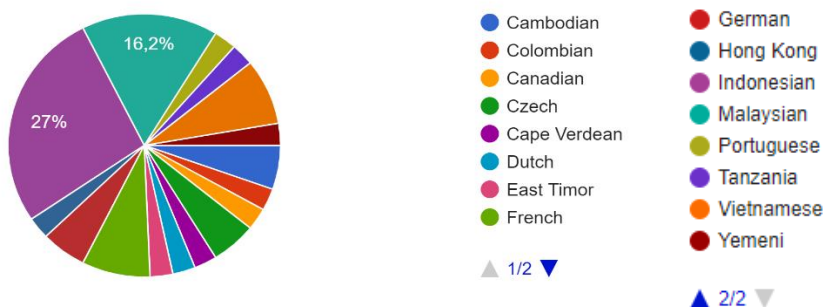

3) Národnost

Složení respondentů bylo vcelku pestré. Pocházeli například i z Východního Timoru nebo Kolumbie. Surabaya je studentské město, a spousta univerzit zde podporuje výměnné programy se studenty po celém světě. Nejvíce respondentů, celkem 10 osob, pocházelo z Indonésie. Velké zastoupení zde měli také Malajci, těch odpovědělo celkem 6. Dále po třech odpověděli respondenti z Vietnamu a Francie. Po dvou odpovídali respondenti z Čech, Německa a Kambodži. Jednotlivci poté pocházeli z Kanady, Kapského města, Kolumbie, Nizozemí, Východního Timoru, Hong Kongu, Portugalska, Tanzánie a Jemenu.

Graf č.3

Nationality
37 odpovědí

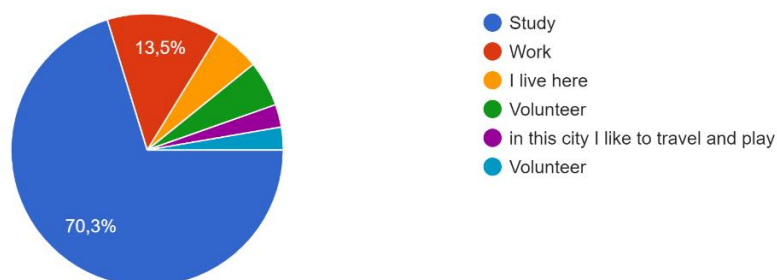
4) Jaký je důvod vašeho pobytu v Surabaye?

Organizace SOF se zaměřuje převážně na studenty, kteří přijeli do Surabaye studovat z jiného města Indonésie či z jiné země. Jejich hlavním cílem je seznámit nově příchozí s místní kulturou a zvyky. To je důvod, proč 70,3 % procent respondentů označilo odpověď, že zde studují. Toto procento odpovídá počtu 26 osob. Další nejčastější odpovědí byla možnost, že zde pracují. Pracující je další skupina velmi častých návštěvníků výletů organizovaných SOF, mnoho lidí, co se přestěhují do Surabaye by to tam rádi poznali, a proto volí variantu návštěvy města s průvodci z neziskové organizace. Šest respondentů označilo, že jsou zde na dobrovolnickém programu a 5 osob má zde trvalý pobyt, a žijí v Surabaye.

Graf č.4

What is the purpose of your stay in Surabaya?

37 odpovědí

5) Jak dlouho už jste/žijete v Surabaye?

V době podání dotazníku se blížil konec semestru na Univerzitě Airlangga, nejčastější odpovědí bylo tedy 3 měsíce, což je délka jednoho semestru pro výměnné studenty. Tuto odpověď označilo 9 osob. Mnoho studentů přijíždí do města měsíc před začátkem semestru, aby se zabydleli, a zvykli si na místní způsob života. To je s největší pravděpodobností důvod, proč druhou nejčastější odpovědí byly 4 měsíce. Odpověděli takto 4 respondenti. Po třech respondentech pak byla označená možnost 6 měsíců a po čtyřech možnost 1 rok. Po dvou odpověděli: 3 roky, 2 roky, 1 rok a 3 měsíce, 5 měsíců,

2 měsíce a 1 měsíc. Jednotlivci pak zaškrtnli spíše delší časové úseky jako je 28 let, 26 let, 7 let, 4 roky nebo od narození.

Graf č.5

How long have you stayed in Surabaya so far?
37 odpovědí

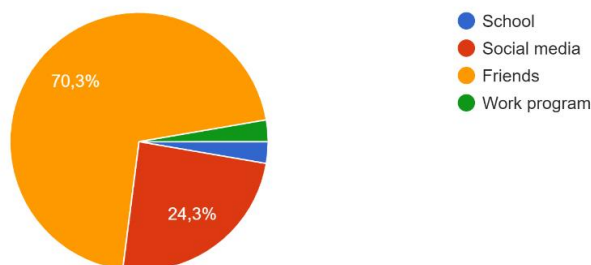

6) Kde jste se dozvěděli o organizaci SOF?

O organizaci SOF se většina respondentů dozvěděla přes své kamarády, tuto odpověď označilo celkem 70,3 % respondentů, což odpovídá 26 lidem. SOF ještě není oficiálně nikde propagovaná. K propagaci se organizace chystá počátkem roku 2020, proto je tento způsob průniku do podvědomí lidí zatím nejčastější. Jediné místo výskytu této organizace jsou sociální sítě, konkrétně síť WhatsApp, Facebook a Instagram, ovšem na Facebooku tato organizace zatím příliš aktivní není, nelze ji tedy nazvat propagační sítí pro tuto organizaci. I přes to se ale celkem 24,3 % respondentů o této organizaci dozvěděli právě přes sociální sítě. Po jednom se poté respondenti o této organizaci dozvěděli ve škole a v práci.

Graf č.6

Where did you learn about Surabaya on Foot?
37 odpovědí

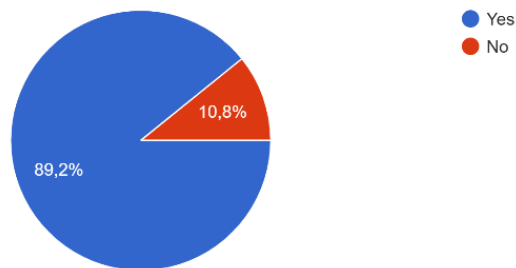

7) Byli jste na nějakém výletě organizovaném SOF?

I přes fakt, že v úvodu dotazníku bylo jasně řečeno, že dotazník je směřován lidem, kteří navštívili výlet organizovaný projektem SOF, našlo se celkem 10 % respondentů, 4 osoby, které se žádného výletu nezúčastnili.

Graf č.7

Have you ever been on any tour organized by SOF?
37 odpovědí

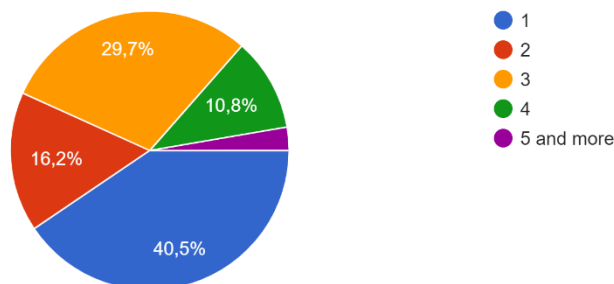

8) Na kolika výletech jste byli?

Nejvíce osob, 40,5 %, se zúčastnilo pouze jednoho výletu. Druhou nejpočetnější odpovědí byla překvapivě možnost tři výlety, takto odpovědělo 29,7 % respondentů. Na dvou výletech pak bylo 16,2 % respondentů, čtyř výletů se zúčastnilo 10,8 % a více než pět výletů navštívilo pouze 2,7 %.

Graf č.8

How many tours have you been on?
37 odpovědí

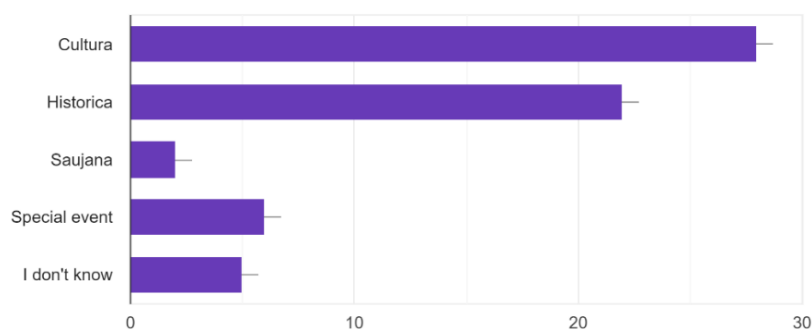

9) Jaký druh výletu jste navštívili?

SOF organizuje celkem 4 druhy výletů, tyto druhy se jmenují Historica, Cultura a Saujana a Special event. Nejvíce navštěvovaným druhem výletu je typ Cultura, který navštívilo 28 dotazovaných. Dle mého názoru je tento typ výletu nejoblíbenější zejména díky jeho rozmanitosti. Druhý nejvíce navštěvovaný typ výletu je Historica. Výlet tohoto typu navštívilo 22 respondentů. Nejméně navštěvovaným zároveň i nejméně pořádaným je výlet typu Saujana. Tento výlet je velmi fyzicky náročný, a pořádá se pouze jako speciální příležitost či na požádání. Ze všech respondentů tento typ výletu navštívili pouze 2. Special event, navštívilo celkem 6 dotázaných. Speciální akce se pořádají přibližně jednou za semestr a většinou jsou pouze pro pozvané. Poslední možnost v dotazníku byla, že respondenti neví, jaký typ výletu navštívili, takto odpovědělo celkem 5 osob.

Graf č.9

Which type of tour have you been on?
37 odpovědí

10) Co se vám na výletě nejvíce líbilo?

Mezi nejčastější odpovědi patřila například možnost dlouhých procházek. Surabaya, jako spousta měst v Indonésii, nemá moc chodníků ve městě. Je zde zvykem, že místní jezdí všude v autech nebo na motorce, jelikož zde není žádná možnost funkční veřejné dopravy, a pěší chůze je jen zřídkakdy využívanou alternativou. Proto si spousta cizinců cení možnosti procházky poskytovanou výletem SOF. Všechny jejich výlety, jak už z názvu vypovídá, jsou pěší.

Další častou odpovědí bylo, že se účastníci měli možnost dozvědět více o historii města Surabaya. Každý výlet je doprovázen profesionálním komentářem v indonéštině a angličtině, a účastník se dozví spoustu nových informací a navštíví spoustu nových míst. To navazuje i na další nejčastější odpověď, kterou bylo, že si účastníci mohli procvičit anglický jazyk a potkat se s cizinci, což pro spoustu Indonésanů, zejména místních ze Surabayi, je velká atrakce. Turistů se v Surabaye totiž moc nevyskytuje.

Mezi další odpovědi patřilo například to, že lidé navštívili spoustu fotografických scenérií, dozvěděli se více o náboženství a jejich objevu v Surabaye, či prohlubování indonéského nacionalismu.

11) Bylo zde něco, co se vám na výletě nelíbilo?

Valná většina respondentů odpověděla, že nebylo nic, co by se jim na výletě nelíbilo. Pokud se jim něco nelíbilo, tak to je horké počasí, které v Surabaye panuje. Surabaya leží v tropickém pásmu a denní teploty se zde pohybují okolo 30 °C, takže chůze v tomto počasí může být pro mnoho lidí velmi únavná a vyčerpávající.

Další negativa byla velmi rozlišná, například jedna odpověď říká, že výlet byl příliš dlouhý, ale druhá tomu odporuje, a respondent si stěžuje, že výlet byl příliš krátký. Dalším se nelíbil výklad, který dle názoru tohoto respondenta byl příliš krátký, a nešel do hloubky tématu. Posledním negativem, které se v odpovědích nacházelo bylo čekání na začátku výletu. Většina výletů SOF začíná kolem deváté nebo desáté hodiny dopolední, ale pro Indonésany je čas poněkud relevantní, takže je naprosto normální, že se na začátku výletu ještě hodinu čeká, než dorazí všichni účastníci.

12) Je zde něco, co by tento projekt mohl organizačně vylepšit? Pokud ano, co?

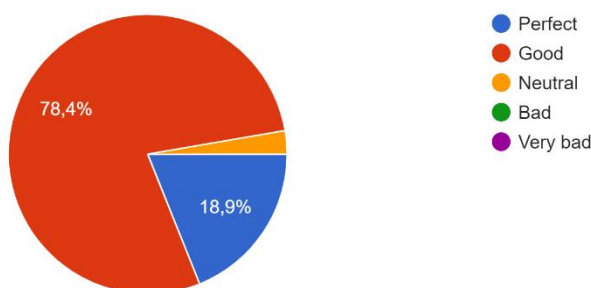
Mezi nejčastější odpovědi patří správný časový management. Hodinové čekání na shromáždění všech lidí nebylo vyhovující minimálně pro 5 respondentů. Další respondenti by se rádi dozvěděli více o navštívených místech z důvodu nedostačujícího množství předaných informací. Další věc určená ke zlepšení je propagace projektu, jež je momentálně minimální. Jak už bylo zmíněno, hlavní propagace se plánuje na rok 2020. Posledním zmiňovaným tématem jsou nové trasy, v Surabaye je plno krásných míst, která nejsou v žádném z těchto čtyř typů tras, a nebylo by špatné je zapojit do nových plánů.

13) Jak byste zhodnotili kvalitu doprovodného komentáře?

Hodnocení doprovodného komentáře na škále skvělý až velmi špatný bylo nejvíce označováno za dobrý, tedy druhý nejlepší možný výsledek. Jako dobrý označilo doprovodný komentář celkem 78,4 % respondentů, což odpovídá 29 lidem. Dalších 7 lidí označilo doprovodný komentář jako skvělý, a 1 respondent ho označil za neutrální. Dle mého názoru je doprovodný komentář dobrý, je v něm dostačující míra profesionality, ale informací bývá občas příliš mnoho nebo naopak příliš málo.

Graf č.10

How would you rate the quality and professionalism of the commentation during the tour?
37 odpovědí

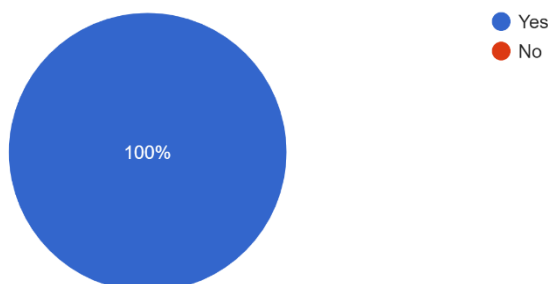

14) Myslíte si, že SOF má pozitivní vliv na rozvoj domácího turismu v Surabaye?

To že SOF má pozitivní vliv na domácí turismus v Surabaye si myslí 100 % respondentů.

Graf č.11

Do you think that SOF has some positive impacts on domestic tourism in Surabaya?
37 odpovědí

5.2 Dotazník B – dobrovolníci SOF

Druhý dotazník měl za úkol zjistit, co si dobrovolníci pracující v SOF myslí o organizaci tohoto projektu, zda je možné nějak jí nějak vylepšit, a jaká byla jejich motivace k dobrovolnictví v tomto projektu. Dalším dotazovaným bodem je vliv SOF na domácí turismus v Surabaye, zda má tento projekt pozitivní vliv na domácí turismus a proč, a zda dle jejich názoru lze tento projekt považovat za novou formu turismu v Indonésii.

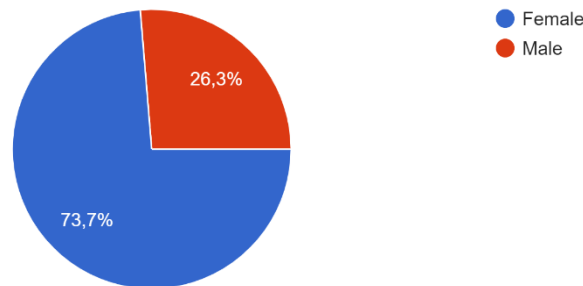
Tento dotazník byl také vytvořen pomocí online formuláře na webu, a skládá se také ze 14 otázek. Na tento dotazník odpovědělo pouze 19 respondentů. Dotazník byl na internetu přístupný po dobu jednoho měsíce.⁶⁸

1) Pohlaví

Většina respondentů z řad dobrovolníků projektu SOF byly ženy, celkem 14 respondentů z 19. Zbylých 26,3 %, tedy 5 respondentů, byli muži.

Graf č.12

Gender
19 odpovědí

2) Věk

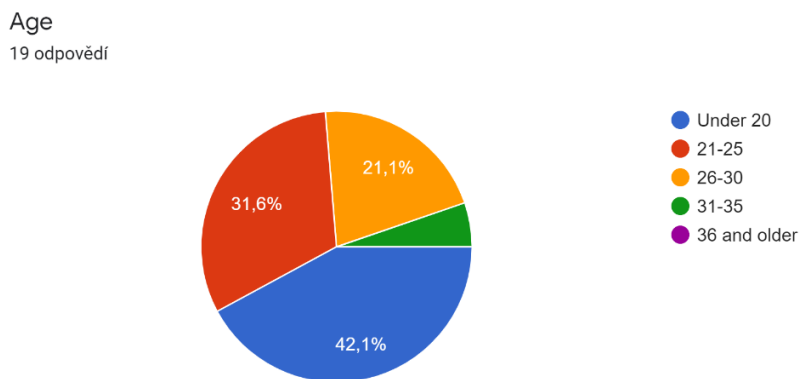
Největší zastoupení, 42,1 %, měli respondenti mladší 20 let. Důvodem je pravděpodobně fakt, že v Indonésii nastupují studenti na vysokou školu v 18 letech, a v tomto věku se studenti nejvíce zapojují do různých sociálních a dobrovolnických aktivit,

⁶⁸ Příloha, Dotazník č.2

aby se seznámili s novým prostředím, potkali nové lidi, a utvořili si kontakty potřebné pro budoucnost.

Dalších 31,6 % tvořila věková kategorie 21-26 let, což je stále věk studentů vysoké školy, kteří to mají zároveň jako koníček ke studiu, a také jako pracovní praxi do budoucnosti. Dále 21,1 % respondentů byli věkové kategorie od 26-30 let, a pouze jeden respondent byl věkové kategorie 31-35 let.

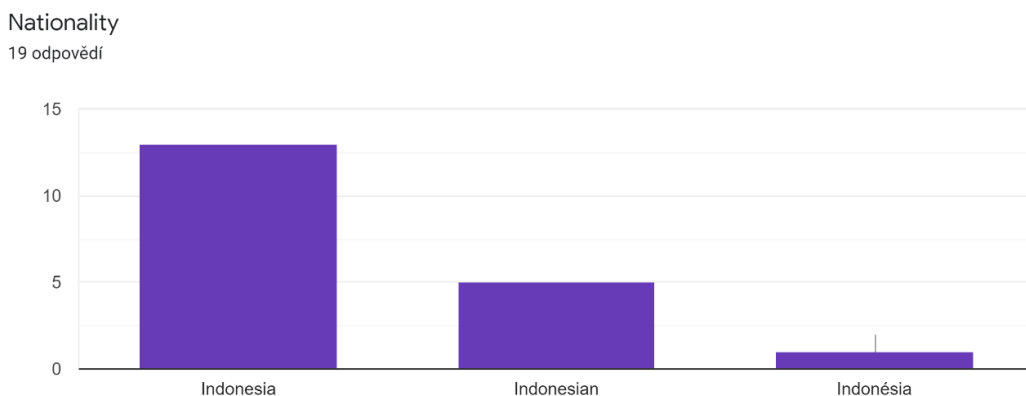
Graf č.13

3) Národnost

Indonéské národnosti je 100 % respondentů. Vzhledem k tomu, že každý respondent vyplňoval dotazník rozdílně, a odpovědi z dotazníků jsou automaticky generované, působí graf dojmem, že se zde nachází tři různé odpovědi.

Graf č.14

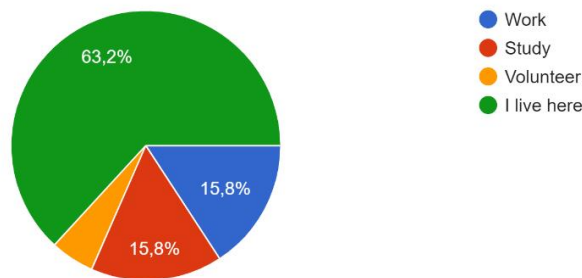
4) Jaký je důvod vašeho pobytu v Surabayae?

Důvody pobytu v Surabayae se u respondentů liší. Nejvíce respondentů, 63,2 %, což činí 12 osob, v Surabayae žije. Dále po třech respondenti označili, že v Surabayae studují a další 3 zde pracují. Jeden respondent označil, že se v Surabayae nachází kvůli dobrovolnické činnosti.

Graf č.15

What is the purpose of your stay in Surabaya?

19 odpovědí

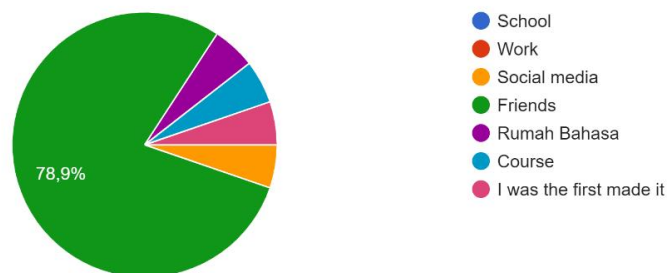
5) Kde jste se dozvěděli o projektu SOF?

Valná většina respondentů, celkem 15 osob, se o tomto projektu dozvěděla skrze jejich přátele. Po jednom se poté o projektu dozvěděli ze sociálních sítí, skrze kurz či přes Rumah Bahasa, což je jazyková škola v Surabayae. Poslední odpověď byla od zakladatele projektu, který odpověděl, že tento projekt založil. Z důvodu, že projekt zatím není oficiálně nikde propagován, není možné se do něj přihlásit formou jakékoliv internetové přihlášky, ale pouze osobním kontaktem se zakladatelem Dennyem Sugardem.

Graf č.16

Where did you learn about SOF?

19 odpovědí

6) Proč jste se rozhodli pracovat pro SOF?

Jeden z hlavních důvodů pro spoustu z nich je možnost procvičení si angličtiny formou konverzace s cizinci, kteří jsou na návštěvě v Surabaye. Profesionálním výkladem historie a kulturních aspektů si zároveň spousta z nich procvičí svou formální angličtinu, což může být nápomocné pro jejich budoucí povolání.

Praxe pro budoucí povolání byla další velmi častou odpovědí. Většina dobrovolníků pracujících na projektu se zajímá o cestovní ruch, a rádi by v něm v budoucnosti pracovali. Dobrovolnická praxe v tomto projektu pro ně může být velmi významným bodem v jejich životopise. Zároveň dobrovolnictví v tomto projektu může pomoci s rozvojem cestovního ruchu v Surabaye.

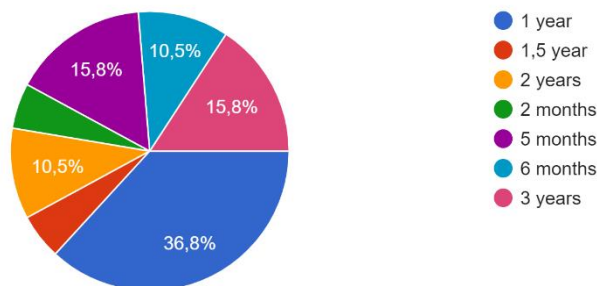
Další častou odpovědí bylo, že rádi chodí. Jak již bylo zmíněno, z důvodu nedostatku chodníků a pěších zón je v Surabaye velmi málo míst, kde se lidé mohou volně procházet. Poslední odpovědí bylo, že jim to přišlo velmi zajímavé, a tak to zkusili.

7) Jak dlouho již pracujete pro SOF?

Osm respondentů pracuje na tomto projektu přibližně 1 rok. Pět respondentů zde pracuje 2 roky a déle. Zbylých sedm respondentů pracuje v SOF v řádu několika měsíců.

Graf č.17

How long have you been working/volunteering in SOF?
19 odpovědí

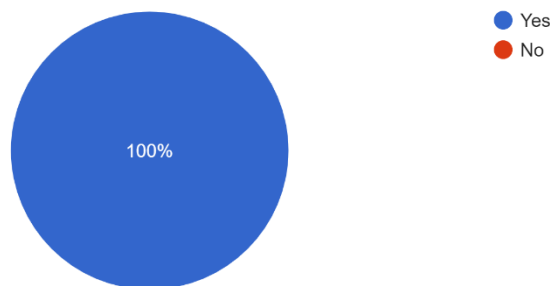

8) Myslíte si, že SOF má pozitivní vliv na domácí turismus?

Z respondentů si 100 % myslí, že projekt SOF má pozitivní vliv na rozvoj domácího turismu v Surabaye. Surabaya není turistická destinace, spíše byznysové město, tudíž se zde nenachází mnoho turistických organizací. Proto tento projekt, který se snaží Surabayu zviditelnit jako turisticky zajímavé místo, má jednoznačně pozitivní vliv na domácí turismus.

Graf č.18

Do you think that SOF has a positive impact on domestic tourism in Surabaya?
19 odpovědí

9) Proč si to myslíte?

Většina respondentů byla stejného názoru jako já. Surabaya není považována jako turistická destinace ani u Indonésanů, natož u cizinců. Proto je nejdříve za potřebí zvýšit povědomí o tomto městě jako o turistické destinaci. Tím, že tento projekt zdarma provází zejména studenty, ať už z Indonésie nebo ze světa, zvyšuje povědomí u ostatních lidí tak, že tito účastníci výletu rozšiřují informace o tom, co zjistili či viděli doma a u svých přátel. Postupně tak přichází do podvědomí lidí jak město Surabaya jako turistická destinace, tak i projekt SOF.

Dále samozřejmě jako každá turistická organizace, i tento projekt, podává informace z historického i kulturního hlediska, a láká nově příchozí na významné turistické atrakce spjaté s těmito aspekty. Surabaya je město s bohatou historií, což si mnoho Indonésanů uvědomuje. Když se tato informace dobře použije v praxi, může Surabaya znít jako velmi zajímavá turistická destinace, a podpořit tím domácí cestovní ruch.

10) Jak si myslíte, že by mohl být domácí cestovní ruch v Surabaye vylepšen?

Mnoho dobrovolníků z řad SOF si myslí, že nejlepším způsobem, jak zlepšit domácí cestovní ruch v Surabaye, by bylo pořádání událostí či festivalů s vládní pomocí, a větší vládní propagace Surabayi jakožto turistické destinace. Jedná se tedy zejména o lepší kolaboraci mezi městem Surabaya a indonéskou vládou.

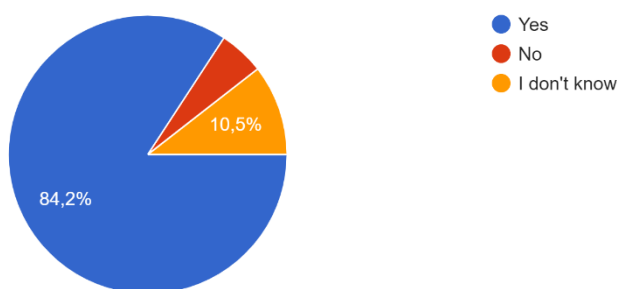
Další nejčastější odpovědí byla možnost založit více organizací a projektů jako je SOF pomáhající s turistickou propagací města Surabaya, a zároveň poskytující profesionální služby, jako například turistické průvodce, kteří jsou schopni provést turisty městem, a poskytnout výklad v mnoho jazycích. A v neposlední řadě lepší propagace města na sociálních médiích jako je Facebook či Instagram.

11) Myslíte si, že SOF může být považováno jako nová forma turismu v Indonésii?

Celkem 16 respondentů si myslí, že projekt SOF může být považován za novou formu turismu v Indonésii, 2 respondenti neví, a pouze 1 si myslí, že to tak být nemůže.

Graf č.19

Do you think that Surabaya on Foot can be considered as a new form of tourism in Indonesia?
19 odpovědí

12) Proč si to myslíte?

Nejzajímavější odpovědí dle mého názoru byla odpověď, že není moc organizací, kde by dohromady během jednoho výletu byli lidé z různých částí světa spolu s místními, kteří by šli na prohlídku města organizovanou mladými studenty zcela zdarma.

Dalším podstatným důvodem, proč se dá tento projekt považovat za novou formu turismu je, že tento projekt je celý založen na snaze mladých lidí, aby nebyla zapomenuta historie daného místa, a aby ukázali světu, že jsou stále lidé, kterým na tom záleží.

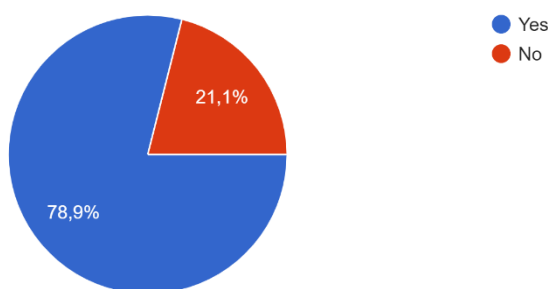
Posledním důvodem, se kterým se také plně ztotožňuji je, že tato forma turismu pomáhá zejména cizincům cítit se příjemně a v bezpečí i na místech, kde pokud by byl člověk sám, mohl by se bát či cítit diskomfort. Díky tomu, že průvodci jsou lidé z řad studentů, účastník se cítí mnohem komfortněji, jelikož se na výletě vyskytuje přátelská atmosféra.

13) Vidíte svou budoucnost v této organizaci?

Většina respondentů, 78,9 %, což činí 15 osob, svou budoucnost v této organizaci vidí. Zbýlých 21,1 %, 4 osoby, ne.

Graf č.20

Do you see your future in this organization?
19 odpovědí

14) Máte nějaké nápady, jak by mohla být vylepšena organizace tohoto projektu?

Jedním z nejčastějších nápadů, jak zlepšit organizaci tohoto projektu bylo navázání spolupráce s dalšími turistickými organizacemi či projekty podobnými s SOF. Navázání spolupráce s indonéskou vládou byl také jeden z návrhů. Pokud by se to podařilo, mohl by tento projekt získat určitou finanční podporu či zázemí pro svůj rozvoj.

Dále zlepšit propagaci tohoto projektu, což by se tento rok, 2020, mělo uskutečnit. Více kulturních akcí by také mohlo pomoci s propagací. Dobrovolníci by rádi zvýšili povědomí o organizaci zvýšením spolupráce s univerzitami, školami či cestovními agenturami.

Dalším návrhem bylo přidání dalších turistických tras ke třem stálým trasám. V Surabaye je mnoho dalších míst s bohatou historií, které by byly dobrým lákadlem pro turisty. Výlety zatím stále nejsou pravidelné a o jejich konání se lidé dozví pouze pár dní dopředu, a proto by byl vhodný harmonogram, kde by se lidé dozvěděli o konání akcí, či v nejlepším případě pořádat akce pravidelně alespoň jednou za měsíc.

5.3 Porovnání dotazníků a rozhovoru

V této kapitole analyzuji data z dotazníků, které vyplňovali účastníci výletů SOF a dobrovolníci SOF, a informace získané z rozhovoru s Dennyem, a zjišťuji, proč se jednotlivé informace shodují či liší. Porovnáním informací jsem zjistila že vnímání projektu SOF je obdobné jak u skupiny turistů, tak u skupiny organizátorů a Dennyho.

Vnímání projektu SOF je dle mého názoru velmi pozitivní zejména ze strany účastníků výletů SOF. To, že se mohou zadarmo zúčastnit výletu po okolí s doprovodným komentářem je pro ně naplnění jejich poptávky jakožto turistů. Na straně nabídky zase stojí dobrovolníci, kteří svým servisem dokonale doplňují trh. Pokud na straně nabídky stojí nějaký produkt, a na straně poptávky jsou lidé, kteří ho ocení a přijmou, značí to úspěch a celý produkt je pozitivně vnímán. Toto je princip, na kterém Denny založil projekt SOF.

Díky tomu, že do Surabaye každý půlrok přijíždí noví zahraniční studenti, kteří naplňují funkci turistů a vyhledávají tento typ servisu, dostává projekt SOF neustále nové

pozitivní recenze, a je pozitivně vnímán svým okolím. Co se týká vnímání ze strany dobrovolníků, jedná se pro ně o určitou pracovní zkušenost, která má pozitivní vliv na jejich budoucnost a osobní rozvoj v turistickém oboru.

Druhým porovnávaným bodem je propagace projektu SOF. Jak v dotazníku pro účastníky, tak v dotazníku pro dobrovolníky, většina uvádí, že se o tomto projektu dozvěděla od přátel. Pouze malé procento odpovědělo, že se o tomto projektu dozvědělo přes sociální sítě. Denny v rozhovoru zmínil, že důvodem je absence oficiální propagace projektu SOF, která začne tento rok (2020). Tento fakt se zatím potvrdil například tím, že během psaní této práce projekt SOF založil vlastní webové stránky (www.surabayaonfoot.com). Stránky byly založeny koncem února roku 2020, tudíž jsem o nich během výzkumu nezískala žádné informace.

Dalším bodem jsou výlety pořádané touto organizací. Většina účastníků výlety pořádané projektem SOF chválila. Líbilo se jim zejména to, že výlety jsou pěší, což je podstatou celého projektu. Našli se ale i negativa, jedno z nich je zejména časový management výletů, který pokulhával. Tento nedostatek si Denny i dobrovolníci, kteří výlety organizují, velmi dobře uvědomují, problémem je ale takzvaná indonéská nátura, kde časový management vlastně ani není považován za problém. Dalším zmíněným možným vylepšením bylo rozšířit nabídku výletů, či destinací. Nové destinace jsou stále v plánech, a zatím není jasné, kdy a jestli vůbec se toto rozšíření uskuteční. Dennyho hlavním cílem je momentálně spíše rozšířit projekt IOF do jiných měst než rozšířit nabídku destinací v Surabaye v rámci projektu SOF.

Co se týká vlivu SOF na domácí turismus, jak v dotazníku pro účastníky, tak v dotazníku pro dobrovolníky, si respondenti myslí, že tento projekt má pozitivní vliv na domácí turismus v Surabaye. Denny s tímto výrokem souhlasí a zároveň nesouhlasí. Dle jeho názoru projekt SOF zatím nemá skoro žádný vliv na rozvoj domácího cestovního ruchu v Surabaye, ale pokud nějaký jednou bude, tak to bude vliv pozitivní.

Většina respondentů z řad dobrovolníků si myslí, že projekt SOF může být považován za novou formu turismu v Indonésii. Důvody jsou různé, například že se jedná o projekt pořádanými mladými studenty snažící se o zachování historie města, a její představení například cizincům, kteří by v určitých historických částech města Surabaya mohli cítit diskomfort, pokud by tam šli sami. Jediným oponent myslící si, že projekt SOF nelze považovat za novou formu turismu v Indonésii, je Denny. Dle jeho názoru cestovní

ruch je velmi široká rozrůstající se škála, a mnoho věcí, které jsou někde nové, už někde jinde existují. A to se týká i projektů podobných projektu SOF, které již v jiných indonéských městech také existují. Pokud je ale řeč pouze o provincii Východní Jáva, tak ano, projekt SOF lze považovat za novou formu turismu na Východní Jávě.

Celkově tedy projekty IOF i SOF lze považovat za alternativní turistické pokusy jejichž budoucnost je nejistá. V Surabaye se tento projekt uchytil dobře a zatím funguje. Otázkou je, zda tomu tak bude například i za dva roky. Je to možné, pokud do města stále budou přijíždět noví zahraniční studenti, ale pro lidi žijící v Surabaye tento projekt postupně ztrácí své kouzlo. Záchranou by mohlo být přidání nových tras a destinací, či zajištění spolupráce s dalšími turistickými projekty a cestovními kancelářemi v okolí, které by pomohly s propagací projektu a zajištěním širšího spektra klientely. SOF je projekt neziskový, je ale sponzorován cestovní kanceláří Indonesia Sunrise Tour, a vzhledem k současné koronavirové situaci je možné, že z důvodu nedostatku finančních prostředků, které plynou z nedostatku zákazníků, se projekty IOF a SOF budou muset pozastavit ne-li zrušit.

Závěr

Na základě získaných výsledků lze konstatovat, že bylo dosaženo stanovených cílů práce, a to zejména díky návratnosti velkého počtu vyplněných online dotazníků. Podařilo se mi zjistit, že projekt SOF vhodně doplnil nabídku turistických možností v Surabaye, a je velmi často využíván zejména zahraničními univerzitními studenty jakožto seznámení s městem, ve kterém mají po dobu svého studia pobývat. Dále je to dle účastníků výletů také jedna z mála možností, jak se lze chozením seznámit s městem Surabaya. Jiné turistické možnosti nabízené v Surabaye téměř vždy využívají formu mikrobusu nebo taxi pro pohyb po městě.

Z dotazníků dále vyplývá, že hlavní motivací dobrovolníků pro participaci na tomto projektu je praxe pro budoucí povolání, rozšíření znalostí v oboru cestovního ruchu, zlepšení jejich komunikačních a reprezentačních schopností, získání schopností vést skupinu, a procvičení formální angličtiny v rámci bilingvního výkladu. Dennyho motivací pro založení tohoto projektu je snaha o zvýšení využití formy udržitelného turismu a ekoturismu v cestovním ruchu. Důvodem je hlavně to, že tento druh turismu nemá negativní vliv na přírodní a kulturní prostředí v dané lokalitě, se kterým se jako průvodce v masovém turismu dennodenně setkává. Tyto aspekty nesplňuje pouze výlet na Komodo, který ale zároveň zatím není součástí SOF ani IOF.

Díky analýze odpovědí z obou druhů dotazníků jsem se dozvěděla, že jak turisté, tak i dobrovolníci SOF si myslí, že projekt SOF má pozitivní vliv na domácí turismus v Indonésii. Denny si tímto výrokem zatím není úplně jistý, dle jeho názoru vliv projektu SOF na domácí turismus zatím není skoro žádný. Vzhledem k tomu, že polovina respondentů byla jiné než Indonéské národnosti, lze konstatovat, že má projekt pozitivní vliv i na rozvoj mezinárodního turismu v Surabaye.

Další výzkumné úsilí v této oblasti by se mohlo ubírat k porovnání SOF s jinými podobnými projekty v Indonésii, jejichž existenci zmínil Denny během rozhovoru. Obsahem výzkumu by mohlo být, zda tyto projekty mají stejné cíle, tedy vytvoření turistického projektu v rámci udržitelného turismu a ekoturismu, jaké jsou organizační rozdíly v jednotlivých projektech, kým byly projekty založeny, jaký byl počáteční impuls pro založení jednotlivých projektů, a jaké následné sociokulturní aspekty z toho vyplývají.

Resumé

This bachelor thesis examines activities of a non-profit touristic project called Surabaya on Foot, which is located in the second largest city in Indonesia, Surabaya. SOF is focused on the expansion of tourism in this area. This project also seeks to raise awareness of Indonesian culture to foreigners and locals.

Volunteers from the project regularly organize walking tours of Surabaya's historical and cultural monuments, accompanied by expert commentary in English and Indonesian. Participants of these trips are often exchange students from universities of Surabaya. In addition to walking tours of Surabaya, this organization sometimes also arranges trips to other places in Indonesia such as Komodo National park.

The first part of the thesis is theoretical. The role of tourism in Indonesia is explained, as well as the most popular touristic destinations in East Java and Surabaya. The present and the history of the project SOF is also described in this part of the thesis.

The practical part is based on various surveys, which were distributed among both participants and volunteers working on this project. This part also includes an interview with the founder of SOF. The thesis additionally includes attachments of photographs taken during trips of this organization.

Seznam zdrojů

- AKHYARI, Hananto. Asal nama „Surabaya“, Ternyata bukan Hiu dan Buaya. In: *GoodNews From Indonesia.id* [online]. 26.2.2016 [cit. 18.03.2020]. Dostupné z: <https://www.goodnewsfromindonesia.id/2016/02/26/asal-nama-surabaya-bukan-hiu-dan-buaya>
- ARYO, Mahendro. Kondisi gedung bekas Penjara Kalisosok [foto]. In: *Jawapos.com* [online]. 08.12.2018 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.jawapos.com/jpg-today/08/12/2018/eks-penjara-kalisosok-masih-mangkrak/>
- Badan Pusat Statistik. (2015). *Survei Sosial Ekonomi Nasional (Susenas)*. Jakarta: Badan Pusat Statistik.
- Bigano, A., Hamilton, J. M., Lau, M., Tol, R. S., and Zhou, Y. (2007). A global database of domestic and international tourist numbers at national and subnational level. *International Journal of Tourism Research*, 9(3): 147-174.
- BUDIARTO, Atiek, INDRIASTJARIO, SARDJONO, Agung. *The Urban Heritage of Masjid Sunan Ampel Surabaya, toward the intelligent Urbanism Development*. Semarang: Procedia – Social and Behavioral Sciences, 2016. DOI: 10.1016/j.sbspro.2016.06.121.
- BURIAN, Michal. Co si představit pod pojmem „udržitelný cestovní ruch“. In: *Bio-Info.cz* [online]. 30.09.2010 [cit. 20.03.2020]. Dostupné z: <http://www.bio-info.cz/zijte-bio/co-si-predstavit-pod-pojmem-udrzitelny-cestovni-ruch>
- DISBUDPAR Kota Surabaya. *Sparkling Surabaya* [online]. ©2019 [cit.28.04.2020]. Dostupné z: <https://sparkling.surabaya.go.id/>
- Gunawan, M. P. (1996). Domestic tourism in Indonesia. *Tourism Recreation Research*, 21(1): 65-69.
- HODONSKÁ, Tereza, HEŘMANOVÁ, Eva. Ekoturismus. In: *arts lexikon.cz* [online]. 9.4.2013 [cit. 20.3.2020]. Dostupné z: <http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Ekoturismus>
- INDEX MUNDI. Indonesia – International Tourism: International Tourism, number of arrivals. In: *indexmundi.com* [online]. [cit.20.03.2020]. Dostupné z: <https://www.indexmundi.com/facts/indonesia/international-tourism>
- Indonesia Investments. Tourism Industry Indonesia. In: *Indonesia-Investments.com* [online]. 16.12.2016 [cit. 17.03.2020]. Dostupné z:

<https://www.indonesia-investments.com/business/industries-sectors/tourism/item6051>

- Jones, G. W., and Pratomo, D. (2016). Education in Indonesia: Trends, Differentials, and Implications for Development. In C. Z. Guilmoto and G. W. Jones (Eds.), *Contemporary Demographic Transformations in China, India and Indonesia*, Switzerland: Springer.
- KOTÍKOVÁ, Halina. Cestovní ruch – vymezení základních pojmů: Definice cestovního ruchu. In: *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. První vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-8873-9.
- LIPUTAN, Enam. Kisah Penjara Kalisosok, Sel Menyeramkan di Surabaya. In: *Liputan6.com* [online]. 29.08.2018 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: <https://surabaya.liputan6.com/read/4048945/kisah-penjara-kalisosok-sel-menyeramkan-di-surabaya>
- Lonely Planet. House of Sampoerna. In: *LonelyPlanet.com* [online]. [cit. 19.03:2020]. Dostupné z: <https://www.lonelyplanet.com/indonesia/java/surabaya/attractions/house-of-sampoerna/a/poi-sig/1189671/356572>
- Masjid Al-Akbar Surabaya. Masjid Nasional Al-Akbar Surabaya [online]. Surabaya: ©2020 [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: <https://www.masjidalakbar.or.id/>
- Ministry of Tourism. *Wonderful Indonesia* [online]. [cit.28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia.travel/gb/en/home>
- MONAN, Naipospos. Tugu Pahlawan [foto]. In: *Tripadvisor.cz* [online]. 2014 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://www.tripadvisor.cz/Attraction_Review-g297715-d379338-Reviews-Tugu_Pahlawan-Surabaya_East_Java_Java.html
- muhammadarif989. Masjid Megah [foto]. In: *Tripadvisor.cz* [online]. 2016 [09.04.2020]. Dostupné z: https://www.tripadvisor.cz/ShowUserReviews-g297715-d3459211-r472535854-Masjid_Nasional_Al_Akbar-Surabaya_East_Java_Java.html#UR472535854
- NOVÁKOVÁ, Eva, 2018. Indonésie – Až na dno kráteru činné sopky Kawah Ijen. In: *E&T Abroad*. [online]. [cit. 17.03.2020]. Dostupné z: <https://etabroad.com/cs/az-na-dno-krateru-cinne-sopky-kawah-ijen/>
- PANDU. Jalan-jalan ke Monkasel Surabaya. In: *panduaji.net* [online]. 18.4.2014 [cit. 18.3.2020]. Dostupné z: <https://www.panduaji.net/2014/04/jalan-jalan-ke-monkasel-surabaya.html>

- Pratomo, D. (2017). The Analysis of Domestic Travelers in Indonesia. JEJAK: Jurnal Ekonomi Dan Kebijakan, 10(2), 317-329. DOI: <http://dx.doi.org/10.15294/jejak.v10i2.11296>
- PRIYO, Jatmiko. Sejarah Kota Surabaya: 1 [online]. Indonesia: Priyo Jatmiko, 4.3.2018 [cit.18.03.2020]. Dostupné z: https://books.google.co.id/books?id=5dxODwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- PUTI, Jasmin. Jembatan Suramadu, 7 fakta dari Sejarah Hingga Lokasi Festival. In: *detikTravel* [online]. 12.10.2019 [cit. 19.03.2020]. Dostupné z: <https://travel.detik.com/domestic-destination/d-4743615/jembatan-suramadu-7-fakta-dari-sejarah-hingga-lokasi-festival>
- SIRAPHAT. The Suramadu Bridge at Twilight with colorful lightning in Surabaya, Indonesia [foto]. In: *shutterstock.com* [online]. [cit.09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.shutterstock.com/cs/image-photo/suramadu-bridge-twilight-colorful-lighting-surabayaindonesia-645713464>
- *The Jakarta Post-12/31/2010-Business*. Archived from *the original* on 2 February 2012. Retrieved 27 January 2011.
- WIKIWAND. Baluran National Park [foto]. In: *wikiwand.com* [online]. [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://www.wikiwand.com/en/Baluran_National_Park#/Conservation_and_threats
- WOOD, M. E. *Ecotourism : Principles, practises & policies for sustainability*. UNEP, 2002, 32 s.
- ZURAYA, Nidia. Jumlah Turis ke Bromo Tengger Semeru pada 2019 Turun. In: *Republika.co.id* [online]. 18.01.2020 [cit. 30.03.2020]. Dostupné z: <https://republika.co.id/berita/q4axhw383/jumlah-turis-ke-bromo-tengger-semeru-pada-2019-turun>

Seznam příloh

Obrázky:

Obrázek č.1 – Národní park Bromo Tengger Semeru, zdroj: Tereza Pokorná (dále jen T.P.)

Obrázek č.2 – Kawah Ijen, zdroj: T.P.

Obrázek č.3 – Banyuwangi – Pantai Merah, zdroj: T.P.

Obrázek č.4 – Národní park Baular, zdroj: wikiwand.com⁶⁹

Obrázek č.5 – House of Sampoerna, interiér továrny, zdroj: T.P.

Obrázek č.6 – Monumen Kapal Selam, zdroj: T.P.

Obrázek č.7 – Monumen Tugu Pahlawan, zdroj: Tripadvisor.cz⁷⁰

Obrázek č.8 – Penjara Kalisosok, zdroj: Jawapos.com⁷¹

Obrázek č.9 – Kenjeran Park – chrám Sanggar Agung se sochou Dewi Kwam Im, zdroj: T.P.

Obrázek č.10 – Most Suramadu, zdroj: shutterstock.com⁷²

Obrázek č.11 – Mešita Sunan Ampel, zdroj: T.P.

Obrázek č.12 – Mešita Al-Akbar, zdroj: Tripadvisor.cz⁷³

Obrázek č.13 – Pozvánka na výlet typu Saujana, zdroj: WhatsApp

Obrázek č.14 – Historica, skupinová fotografie před House of Sampoerna, zdroj: T.P.

⁶⁹ WIKIWAND. Baluran National Park [foto]. In: *wikiwand.com* [online]. [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://www.wikiwand.com/en/Baluran_National_Park#/Conservation_and_threats

⁷⁰ MONAN, Naipospos. Tugu Pahlawan [foto]. In: *Tripadvisor.cz* [online]. 2014 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: https://www.tripadvisor.cz/Attraction_Review-g297715-d379338-Reviews-Tugu_Pahlawan-Surabaya_East_Java_Java.html

⁷¹ ARYO, Mahendro. Kondisi gedung bekas Penjara Kalisosok [foto]. In: *Jawapos.com* [online]. 08.12.2018 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.jawapos.com/jpg-today/08/12/2018/eks-penjara-kalisosok-masih-mangkrak/>

⁷² SIRAPHAT. The Suramadu Bridge at Twilight with colorful lightning in Surabaya, Indonesia [foto]. In: *shutterstock.com* [online]. [cit.09.04.2020]. Dostupné z: <https://www.shutterstock.com/cs/image-photo/suramadu-bridge-twilight-colorful-lighting-surabayaindonesia-645713464>

⁷³ muhammadarif989. Masjid Megah [foto]. In: *Tripadvisor.cz* [online]. 2016 [09.04.2020]. Dostupné z: https://www.tripadvisor.cz/ShowUserReviews-g297715-d3459211-r472535854-Masjid_Nasional_Al_Akbar-Surabaya_East_Java.html#UR472535854

Obrázek č.15 – Special event, Kampung Maspati, zdroj: Instagram⁷⁴

Obrázek č.16 – Cultura, skupinová fotografie před mešitou Sunan Ampel, zdroj: T.P.

Obrázek č.17 – Národní park Komodo, účastníci výletu, zdroj: T.P.

Obrázek č.18 – Denny Zulfikar Sugardo, zdroj: T.P.

Tabulky:

Tabulka č.1 – Příjezdy zahraničních turistů do Indonésie 2013-2016, zdroj: Indonesia-Investments.com⁷⁵

Tabulka č.2 – Počet obyvatel na Jávě dle provincií, zdroj: databoks.id⁷⁶

Mapy:

Mapa č.1 – Trasa výletu typu Historica, zdroj: Google.com⁷⁷

Mapa č.2 – Trasa výletu typu Cultura, zdroj: Google.com⁷⁸

Dotazníky:

Dotazník č.1 – Dotazník A, zdroj: Google.com⁷⁹

Dotazník č.2 – Dotazník B, zdroj: Google.com⁸⁰

⁷⁴ Zdroj: ©Instagram @kampunglawas, 5.10.2019 [cit.14.04.2020]

⁷⁵ Indonesia Investments. Tourism Industry Indonesia. In: Indonesia-Investments.com [online]. 16.12.2016 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: <https://www.indonesia-investments.com/business/industries-sectors/tourism/item6051>

⁷⁶ Badan Pusat Statistik. (2018). Berapa Jumlah Penduduk di Pulau Jawa pada 2019?: Jumlah Penduduk di Pulau Jawa Menurut Provinsi (2019). In: *databoks* [online]. 14.05.2019 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: <https://databoks.katadata.co.id/datapublish/2019/05/14/berapa-jumlah-penduduk-di-pulau-jawa-2019>

⁷⁷ Mapy Google. In: *google.com* [online]. ©2020 [cit.28.04.2020]. Dostupné z: <http://maps.google.com/>

⁷⁸ Tamtéž

⁷⁹ Formuláře Google. In: *google.com* [online]. ©2020 [cit.28.04.2020]. Dostupné z: https://www.google.com/intl/cs_CZ/forms/about/

⁸⁰ Tamtéž

Obrázky

Obrázek č.1, Národní Park Bromo Tengger Semeru

Obrázek č. 2, Kawah Ijen

Obrázek č.3, Banyuwangi, Pantai Merah

Obrázek č.4, Národní park Baluran

Obrázek č.5, House of Sampoerna, interiér továrny

Obrázek č.6, Monumen Kapal Selam

Obrázek č.7, Monumen Tugu Pahlawan

Obrázek č.8, Penjara Kalisosok

Obrázek č.9, Kenjeran Park, chrám Sanggar Agung se sochou Dewi Kwam Im

Obrázek č.10, Most Suramadu

www.shutterstock.com · 645713464

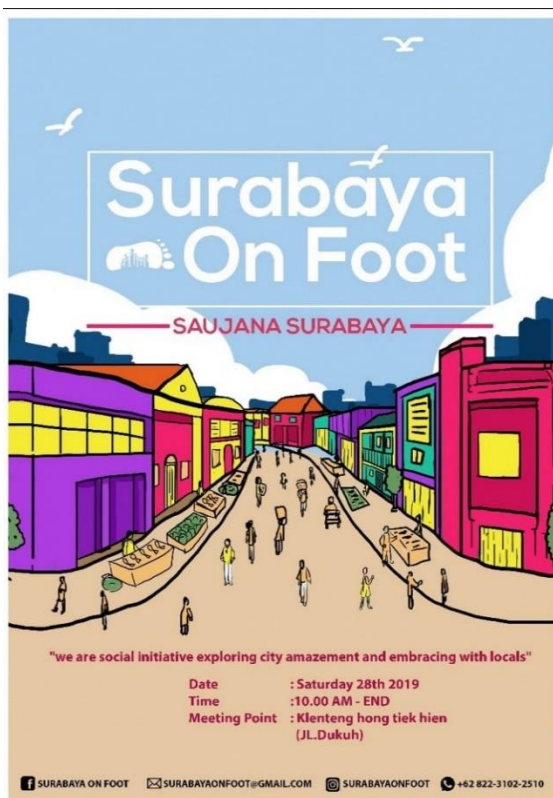
Obrázek č.11, Mešita Sunan Ampel

Obrázek č.12, Mešita Al-Akbar

Obrázek č.13, pozvánka na výlet typu Saujana

Obrázek č.14, Historica, skupinová fotografie před House of Sampoerna

Obrázek č.15, Special event, Kampung Maspati

Obrázek č.16, Cultura, skupinová fotografie před mešitou Sunan Ampel

Obrázek č.17, Národní park Komodo, účastníci výletu

Obrázek č.18, Denny Zulfikar Sugardo

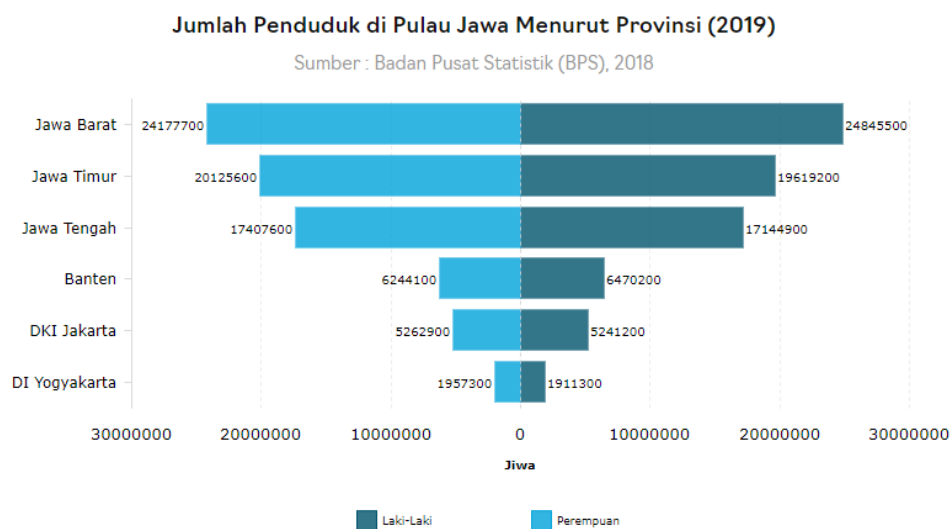
Tabulky

Tabulka č.1, Příjezdy zahraničních turistů do Indonésie 2013-2016

Foreign Tourist Arrivals in Indonesia, 2013-2016:

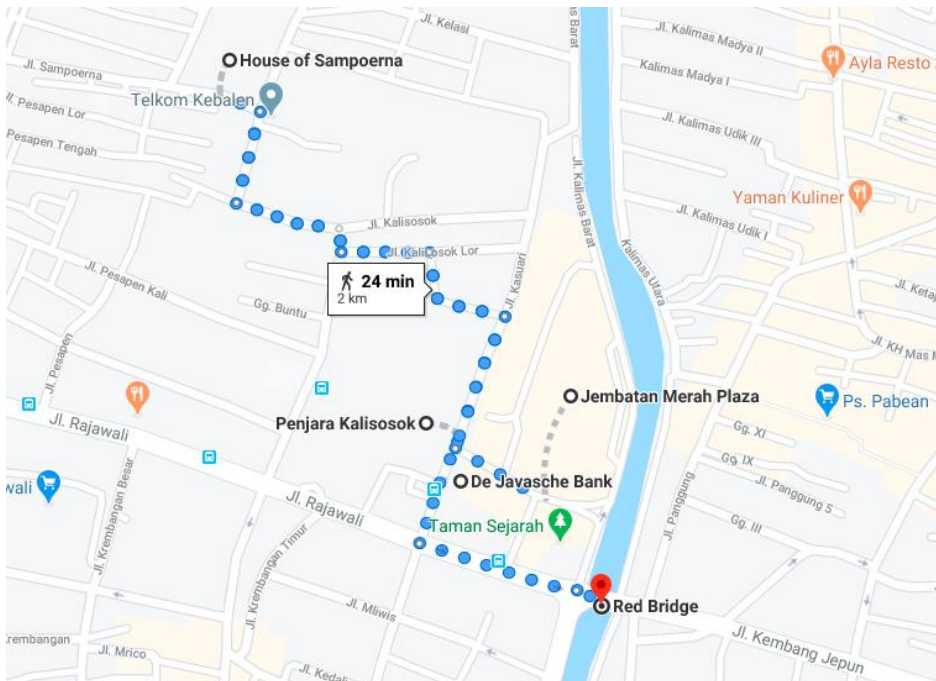
Month	Tourist Arrivals 2013	Tourist Arrivals 2014	Tourist Arrivals 2015	Tourist Arrivals 2016
January	614,328	753,079	723,039	814,303
February	678,415	702,666	786,653	888,309
March	725,316	765,607	789,596	915,019
April	646,117	726,332	749,882	901,095
May	700,708	752,363	793,499	915,206
June	789,594	851,475	815,148	857,651
July	717,784	777,210	814,233	1,032,741
August	771,009	826,821	850,542	1,031,986
September	770,878	791,296	869,179	1,006,653
October	719,900	808,767	825,818	1,040,651
November	807,422	764,461	777,976	
December	766,966	915,334	913,828	
Total	8,802,129	9,435,411	9,729,350	

Tabulka č.2, Počet obyvatel na Jávě dle provincií

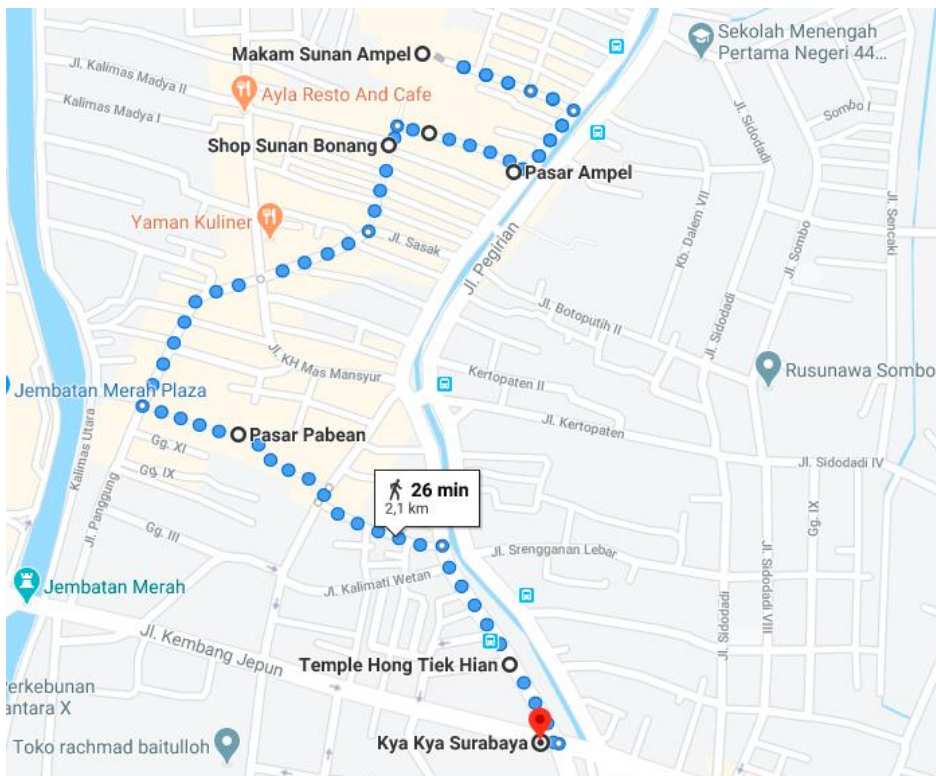

Mapy

Mapa č.1, trasa výletu typu Historica

Mapa č.2, trasa výletu typu Cultura

Dotazníky

Dotazník č.1, Dotazník A

SOF bachelor thesis survey

Hello everyone,
my name is Tereza, and I am student of Indonesian studies with focus on tourism at the Palacký University in the Czech Republic. I would like to ask you to fill in this survey for my Bachelor thesis. The topic of my bachelor thesis is Surabaya on Foot (SOF) as a new form of tourism in East Java. By filling this survey you can help me with my thesis and you can also provide some feedback to this organization, which can help them in the future. Thank you very much!

***Povinné pole**

Gender *

Male

Female

Age *

Under 20

20-25

25 and older

Nationality *

Portuguese

What is the purpose of your stay in Surabaya? *

Study

Work

I live here

Jiné:

How long have you stayed in Surabaya so far? *

3 months

Where did you learn about Surabaya on Foot? *

School

Social media

Friends

Jiné:

Have you ever been on any tour organized by SOF? *

Yes

No

How many tours have you been on? *

1

2

3

4

5 and more

Which type of tour have you been on? *

- Cultura
- Historica
- Saujana
- Special event
- I don't know

What were the things you enjoyed about the tour? *

The fact that you get to explore the city with people that know about the history of the places

Was there something you didn't like about the tour? *

Sometimes the pace can be quite slow

Is there anything about organization of the trip that could be improved? If yes, what? *

Yes, the way they manage the people can be confusing sometimes so if it was split in smaller groups it would be easier

How would you rate the quality and professionalism of the commentation during the tour? *

- Perfect
- Good
- Neutral
- Bad
- Very bad

How would you rate the quality and professionalism of the commentation during the tour? *

- Perfect
- Good
- Neutral
- Bad
- Very bad

Do you think that SOF has some positive impacts on domestic tourism in Surabaya? *

- Yes
- No

Dotazník č.2, Dotazník B

Volunteer SOF

Hello everyone,
my name is Tereza, and I am student of Indonesian studies with focus on tourism at the Palacký University in the Czech Republic. I would like to ask you to fill in this survey for my bachelor thesis. The topic of my bachelor thesis is Surabaya on Foot (SOF) as a new form of tourism in East Java. By filling this survey you can help me with my thesis and you can also provide some feedback to this organization, which can help them in the future. Thank you very much!

*Povinné pole

Gender *

Female

Male

Age *

Under 20

21-25

26-30

31-35

36 and older

Nationality *

Indonesia.....

What is the purpose of your stay in Surabaya? *

- Work
- Study
- Volunteer
- I live here
- Jiné:

Where did you learn about SOF? *

- School
- Work
- Social media
- Friends
- Jiné:

Why did you decide to work/volunteer in SOF? *

Because I'm interested to help tourist to get know better about Surabaya city, not only knowing the mall but the history behind this city tho

How long have you been working/volunteering in SOF? *

2 years

Do you think that SOF has a positive impact on domestic tourism in Surabaya? *

- Yes
- No

Why do you think so? *

Because whenever I told my friend about walktour in Surabaya, their question will be like "where will you go? Mall?" but when I tell em our route their response will be like "damn I'm Surabaya people but I dont know much about it" its like trying to give knowledge to other

How do you think that domestic tourism in Surabaya can be improved? *

I hope it could be improved such like Kalisosok prison

Do you think that Surabaya on Foot can be considered as a new form of tourism in Indonesia? *

- Yes
- No
- I don't know

Why do you think so?

Its a mutualism between tourist and the volunteer itself, volunteer can practice their public speaking and their english, and the tourist get a free walking tour

Do you see your future in this organization? *

- Yes
- No

Do you have some ideas how organization of this project can be improved? *

I hope there has a lot of trip in the future